

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

25 oktober 2005

BELEIDSBRIEF

Buitenlands Beleid

Beleidsprioriteiten 2005-2006

ingediend door de heer Geert Bourgeois,
Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

INHOUD

	Blz.
0. Inleiding.....	3
0.1. Missie	3
0.2. De toestand in de wereld.....	3
1. De Europese Unie.....	6
1.1. Vlaamse deelname aan het Europese besluitvormingsproces.....	6
1.2. Samenwerking met federale overheid en andere deelstaten.....	15
1.3. Samenwerkingsverbanden met andere regio's	16
1.4. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap	16
1.5. Vlaamse coördinatiestructuur	17
1.6. Beleidscoherentie: interne en externe beleidsafstemming ten aanzien van de buurlanden, de Europese Unie en de internationale organisaties	18
1.7. Communicatie en informatiedoorstroming inzake Europese dossiers.....	19
2. Het bilateraal Vlaams buitenlands beleid	22
2.1. De buurlanden	22
2.2. Andere Europese partnerlanden en -regio's.....	27
2.3. Prioritaire partners in de wereld.....	30
2.4. Vredesbevorderende initiatieven.....	35
3. Multilaterale samenwerking.....	36
3.1. De Verenigde Naties.....	36
3.2. UNESCO	37
3.3. Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).....	38
3.4. Wereldhandelsorganisatie (WTO)	39
3.5. Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	40
3.6. Raad van Europa.....	40
3.7. Task force for international cooperation on Holocaust education, remembrance and research	41
3.8. Rapportering Mensenrechten en Kinderrechten	42
3.9. Detacheringen en stages bij multilaterale organisaties.....	43
4. Organisatie en instrumenten van het Vlaams buitenlands beleid	44
4.1. Nieuwe organisatiestructuur	44
4.2. Internationale vertegenwoordiging	45
4.3. Communicatie en promotie.....	46
4.4. Vlamingen in de wereld.....	47
Lijst van acroniemen.....	48

0. Inleiding

0.1. Missie

De beleidsnota 2004-2009 formuleerde de missie van het Vlaams buitenlands- en ontwikkelingsbeleid als volgt.

Het Vlaams buitenlands en ontwikkelingsbeleid positioneert Vlaanderen in de wereld en brengt de wereld in Vlaanderen. Via deelname aan de Europese besluitvorming en het uitbouwen van bilaterale en multilaterale relaties participeert Vlaanderen actief aan de internationale besluitvorming en aan de andere vormen van samenwerking in de wereldgemeenschap.

0.2. De toestand in de wereld

De wereld is de laatste decennia sterk veranderd. Het aantal actoren op het wereldtoneel is toegenomen, er zijn vele nieuwe staten bijgekomen en een aantal van hen poogt meer zeggenschap te verkrijgen in wat als een multipolaire wereldorde wordt vooropgesteld. Bovendien maakt globalisering dat ondernemingen maar ook NGO's meer macht en invloed verwerven. Verder is de wereld er ook niet veiliger op geworden; etnische conflicten steken hier en daar de kop op en internationaal terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit tasten het veiligheidsgevoel van de burger grondig aan.

De Europese Unie

Ook voor de Europese Unie is onzekerheid een bijna statische kracht geworden. Met het afwijzen van het Europees Grondwettelijk Verdrag is euroscepticisme duidelijk aan de oppervlakte gekomen. De algemene crisissfeer is tekenend voor een Europese Unie die worstelt met het evenwicht tussen uitbreiding en verdieping. De Europese staatshoofden en regeringsleiders hebben zelfs een reflectiemoment ingelast om rekening te houden met de bezorgdheden en verlangens van de Europese burger, die zich nog nauwelijks bij het Europese integratieproject betrokken voelt.

Maar ook economisch gaat het de Europese Unie niet voor de wind. Het economisch achterop hinken van de eurozone tast de slagkracht en concurrentiekracht van ons continent aan en maakt dat de motor almaar langzamer draait. De vergrijzing zet de problemen alleen maar dubbeldik in de verf. De hernieuwde Lissabonstrategie moet de Unie weer op het juiste pad brengen en via een duidelijke concentratie op meer groei en meer jobs de toekomst en welvaart van Europa veilig stellen.

Dit is des te meer noodzakelijk nu de Europese Unie zich ook verder naar het Oosten uitbreidt. Zo zijn er niet alleen de in 2004 toetredende landen uit Centraal- en Oost-Europa, ook Turkije en Kroatië hebben sinds 3 oktober uitzicht gekregen op toekomstig lidmaatschap. Het beloven moeizame en lange onderhandelingen te worden, aangezien in de goedgekeurde

onderhandelingskaders duidelijke voorwaarden worden gesteld. Toetredingslanden zijn juridisch verplicht om – op termijn – het acquis van de Unie integraal over te nemen.

Maar ook de huidige lidstaten van de Europese Unie moeten zich optimaal op verdere uitbreiding voorbereiden en nagaan in hoeverre de middelen en mogelijkheden voorhanden zijn om nieuwe landen op te nemen of om nauwere relaties aan te gaan met bilaterale partners van de Unie. Het debat rond de Europese meerjarenbegroting voor de komende periode 2007-2013 blijft aanslepen. De Europese Commissie slaagt er voorlopig niet in naar buiten te komen met enkele concrete projecten en engagementen. Daarnaast heeft de Europese Unie een nieuw nabuurschapinstrument ontwikkeld waarmee het alle bestaande steunprogramma's aan haar partnerlanden bundelt. In 2005 werd ook het tienjarige bestaan van het Barcelonaproces en de samenwerking met de mediterrane landen gevierd. Ten aanzien van het oude Joegoslavië blijft het stabilisatieproces behouden, met dien verstande dat met Servië-Montenegro binnenkort over een Stabilisatie- en Associatieverdrag wordt onderhandeld. Ten slotte dringt ook de internationale gemeenschap aan op een efficiënter multilateralisme en vraagt meer steun en expertise van de Europese Unie. Het zijn stuk voor stuk vragen naar een politiek en economisch sterk Europa.

De wereld buiten Europa

De Sovjetunie is in 1992 uiteengevallen in verschillende staten, maar ook in het gebied dat tot haar invloedssfeer behoorde, hebben verschillende volken het zelfbeschikkingsrecht opgeëist. Sommige van de nieuwe staten zijn ondertussen lid geworden van de Europese Unie, zoals de Baltische staten, anderen vallen onder de nabuurschappolitic van de Europese Unie of zijn in onderhandeling met de Unie over hun nakend lidmaatschap. Rusland probeert zijn oude status als wereldmacht te herwinnen. De economische toestand van Rusland is verbeterd, maar politiek gezien zijn er nog altijd problemen met de democratie en de interne structuur.

De grootste buur van Rusland, China, werkt verder aan zijn economische opgang. De vraag is hoe dit vertaald wordt in politieke invloed en hoe de verhouding tot de Verenigde Staten van Amerika zal evolueren. Ook India beleeft een sterke economische groei en zoekt tegelijk politieke toenadering tot China en de Verenigde Staten. Zowel China als India willen op wereldvlak meer te zeggen hebben. Het atoomprogramma van Noord-Korea en de kwestie Taiwan blijven brandend actuele vraagstukken.

In het Midden-Oosten zijn intussen hoopvolle tekenen te ontwaren, bijvoorbeeld in de zin van een voorzichtige Palestijns-Israëlische toenadering, of in de zin van democratisering in verschillende Arabische landen. In Irak proberen terroristen niet alleen de Amerikaanse troepen het land uit te krijgen, maar ook een burgeroorlog tussen soennieten en sjiieten te ontketenen. Het atoomprogramma van Iran doet de spanningen met de VS oplopen.

Het “vergeten continent” Afrika wordt geplaagd door hongersnoden, etnische conflicten en oorlogen tussen staten. In Darfoer (Soedan) voltrekken zich voor het oog van de wereld zware schendingen van de mensenrechten. Hoopvolle tekenen zijn te bespeuren in Zuidelijk Afrika waar de politieke toestand vrij stabiel is en de economie aantrekt.

In Latijns-Amerika doen vooral twee landen van zich spreken. Brazilië als land met een grote oppervlakte, een grote bevolking en een groeiende economie, streeft naar meer participatie in de Veiligheidsraad van de VN. Chili beschikt over een dynamische economie en kan als de economische locomotief van Zuid-Amerika worden beschouwd.

De Verenigde Staten van Amerika blijven de supermogendheid in de wereld. Onder het presidentschap van George W. Bush zijn ze in hun strijd tegen het terrorisme overgegaan tot de doctrine van de “pre-emptive strike”.

Wat is de rol van Vlaanderen tegen deze achtergrond?

Vlaanderen spitst zich toe op de samenwerking met een beperkt aantal landen en multilaterale organisaties. Onze deelstaat kan met zijn bescheiden middelen en met zijn expertise zijn steentje bijdragen tot de oplossing van sommige van de bovengenoemde problemen, zoals met het evenwichtige standpunt rond Israël en Palestina, of met de ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika. Op het eigen continent neemt Vlaanderen in belangrijke Europese dossiers steeds een onderbouwd standpunt in.

1. De Europese Unie

1.1. Vlaamse deelname aan het Europese besluitvormingsproces

Stand van zaken 2005

Het Europees Grondwettelijk Verdrag

Op 29 mei en 1 juni 2005 heeft een meerderheid van Franse en Nederlandse burgers het Europees Grondwettelijk Verdrag in een referendum verworpen. Naar aanleiding van de daaropvolgende institutionele en politieke crisis in Europa besloten de staatshoofden en regeringsleiders de streefdatum voor het beëindigen van het ratificatieproces voor onbepaalde tijd uit te stellen en een periode van reflectie in te lassen. Lidstaten die het Grondwettelijk Verdrag toch willen ratificeren, behouden uiteraard het recht dit te doen. Zo hebben intussen Letland, Cyprus, Malta en Luxemburg het Grondwettelijk Verdragsuccesvol geratificeerd en komt het aantal lidstaten dat het Grondwettelijk Verdrag ratificeerde op dertien. Andere lidstaten, zoals het Verenigd Koninkrijk, Portugal, Polen, Ierland, Denemarken en de Tsjechische Republiek, besloten om naar aanleiding van de negatieve referenda in Frankrijk en Nederland het ratificatieproces tijdelijk op te schorten.

Ook het Vlaams Parlement moet zich nog uitspreken over het Europees Grondwettelijk Verdrag. Op 11 maart 2005 heeft de Vlaamse regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees Grondwettelijk Verdrag en de bijhorende memorie van toelichting. Daarna heb ik namens de Vlaamse regering het ontwerp van decreet bij het Vlaams Parlement ingediend.

Enkele specifieke bepalingen in het Grondwettelijk Verdrag vereisen belangrijke procedurele afspraken binnen België. Zo stelt Artikel IV-444 dat wanneer de Raad op een bepaald gebied met eenparigheid van stemmen besluit, de Europese Raad kan beslissen dat de Raad – conform de zogenaamde overbruggingsclausule – op dat gebied voortaan met gekwalificeerde meerderheid besluit. Om te vermijden dat de federale overheid zou instemmen met een gewijzigde stemprocedure voor domeinen die tot de bevoegdheden van de deelstaten behoren, wenst Vlaanderen hierover een intra-Belgisch samenwerkingsakkoord te sluiten. In de procedure tot wijziging van de stemprocedures moet de term “nationale parlementen” daarom geïnterpreteerd worden zoals verduidelijkt in Verklaring nr. 49 die België bij het Europees Grondwettelijk Verdrag liet opnemen. Die Verklaring stelt dat krachtens het Belgisch grondwettelijk recht, zowel de Kamer en de Senaat van het federale parlement als de parlementen van de Gemeenschappen en de Gewesten in functie van de bevoegdheden die de Unie uitoefent, optreden als componenten van het nationaal parlementair stelsel of als kamers van het nationaal parlement. Omdat een dergelijke Verklaring een niet-bindend karakter heeft, moet ook daarover een samenwerkingsakkoord worden opgesteld met het Vlaams Parlement. Dit samenwerkingsakkoord dient te worden uitgewerkt voorafgaand aan de instemming met het Grondwettelijk Verdrag door het Vlaams Parlement. Deze voorwaarde werd ondubbelzinnig geformuleerd in de Verklaring van de Vlaamse regering van 18 mei 2005. Ook met betrekking tot de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel volgens het Grondwettelijk Verdrag moet een specifiek

samenwerkingsakkoord worden gesloten in nauwe samenwerking met het Vlaams Parlement. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord ligt momenteel voor bij de Conferentie van de Voorzitters van de Zeven Wetgevende Assemblees (C7A). Verder bereidt het Vlaams Parlement een testcase voor met betrekking tot de subsidiariteitstoets.

Vlaanderen heeft een informatiecampagne opgezet om de Vlaamse burger te informeren over het Grondwettelijk Verdrag. Zo vond op 8 juni 2005 een debat plaats met de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en de Vlaamse minister van Onderwijs. In het kader van diezelfde communicatiecampagne werden zeven projectvoorstellen, ingediend door verschillende actoren van het Vlaamse middenveld en gericht op communicatie over het Europees Grondwettelijk Verdrag, geselecteerd voor subsidiëring. De totale subsidiëring vanwege de Vlaamse Gemeenschap bedraagt 32.000 euro en alle initiatieven vinden plaats voor het einde van het jaar 2005.

De financiële vooruitzichten van de Europese Unie

In juni 2005 mislukten op de Europese Raad de onderhandelingen over de Europese meerjarenbegroting voor de periode 2007-2013. Onmiddellijk daarna is de afhandeling van dit gevoelige en belangrijke dossier in handen gekomen van het Verenigd Koninkrijk. Over het globale uitgavenplafond bestond min of meer eensgezindheid, hoewel België altijd heeft volgehouden dat het voorgestelde uitgavenplafond niet toereikend was. Indien het ultieme compromisvoorstel van het Luxemburgse Voorzitterschap zou zijn aanvaard, zou Vlaanderen er ten opzichte van de huidige periode qua return op zijn vooruitgegaan in rubriek 1a (i.e. concurrentievermogen), er lichtjes op zijn achteruitgegaan in doelstelling 2 van rubriek 1b (i.e. regionaal concurrentievermogen), er op zijn vooruitgegaan in doelstelling 3 van rubriek 1b (i.e. grensoverschrijdende samenwerking) en erop zijn achteruitgegaan in zowel rubriek 2a (i.e. landbouw) als rubriek 2b (i.e. plattelandontwikkeling).

De volgende Vlaamse prioriteiten werden steeds verdedigd tijdens de vele voorbereidende vergaderingen:

- Binnen rubriek 1A (i.e. Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid) zijn O&O en Levenslang Leren voor Vlaanderen van prioritair belang.
- Wat rubriek 1b (i.e. Cohesie voor groei en werkgelegenheid) betreft, dient 0,38 procent van het EU-BNI als plafond weerhouden te worden. Vlaanderen hecht daarbij veel belang aan een voldoende aandeel voor Doelstelling 2 “Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid).
- Wat rubriek 2 (i.e. Behoud en beheer van natuurlijke rijkdommen) betreft, houdt Vlaanderen vast aan het akkoord van Brussel 2002 inzake het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid. Voor plattelandontwikkeling pleit de Vlaamse Regering voor een enveloppe van 77 miljard euro.

De pijlers “onderzoek en ontwikkeling” en “levenslang leren” binnen de rubriek “concurrentievermogen” en doelstelling 2 binnen de rubriek regionaal concurrentievermogen blijven voor Vlaanderen van prioritair belang. De middelen hiervoor mogen niet worden gebruikt om compensaties in andere rubrieken te financieren. Voor onderzoek en ontwikkeling moet bovendien worden uitgegaan van het principe dat de Europese middelen moeten worden

toegekend aan hen die de beste resultaten terzake kunnen voorleggen (i.e. volgens het zogenaamde excellentiecriteria).

De diensten in Europa

De Europese Commissie stelt vast dat het vrije verkeer van diensten in Europa nog te veel belemmerd wordt en dat deze hindernissen mede oorzaak zijn van een traag groeiende en beperkt competitieve Europese economie. De Commissie wil daarom de dienstensector in Europa als hefboom aanwenden om de Lissabondoelstellingen te realiseren. Hiertoe neemt zij een aantal initiatieven dat als rode draad het onderscheid en de scheidingslijn tussen diensten van algemeen (economisch) belang en economische diensten voor ogen houdt. Het EG-verdrag is niet van toepassing op diensten van algemeen (niet-economisch) belang, schrijft een bijzondere regeling uit voor diensten van algemeen economisch belang en is zonder meer van toepassing op economische diensten. Een dossier waarin deze problematiek bijzonder scherp tot uiting komt, is de ontwerprichtlijn met betrekking tot diensten op de interne markt, of de zogenaamde Bolkesteinrichtlijn. De ontwerprichtlijn uit 2004 wordt door verscheidene lidstaten fel gecontesteerd, mede in het licht van het debat rond het Europees Grondwettelijk Verdrag. In 2005 werd over de ontwerprichtlijn op het niveau van de Raadswerkgroep verder onderhandeld. Momenteel zijn alle ogen gericht op het Europees Parlement, dat zich vermoedelijk in januari 2006 in eerste lezing over dit ontwerp van richtlijn zal uitspreken.

De Vlaamse regering heeft op 1 oktober en 12 november 2004 op basis van uitgebreide impactanalyse een initieel standpunt ingenomen. De Vlaamse regering onderschrijft de cruciale rol van de diensten in de Europese economie en van hun potentieel voor productiviteitsgroei en de creatie van meer banen, met name met het oog op het bereiken van de Lissabondoelstellingen. Anderzijds formuleert de Vlaamse regering een aantal concrete bedenkingen bij de ontwerprichtlijn:

- Vlaanderen is van oordeel dat om te vermijden dat de richtlijn zou kunnen leiden tot een uitholling van bijvoorbeeld sociale verworvenheden, de Europese Commissie voorafgaandelijk moet worden gevraagd harmoniseringsmaatregelen voor te stellen voor de meeste aspecten die worden behandeld in de ontwerprichtlijn.;
- De Vlaamse regering vraagt dat de vereisten die zij stelt op het gebied van beroepskwalificaties, vergunningsstelsels, kwaliteitscertificaten en erkenningsregels aan de dienstverrichters die op haar grondgebied bedrijvig zijn, principieel behouden kunnen blijven;
- Vlaanderen wenst haar mogelijkheden te behouden om dienstverrichters opererend vanuit het buitenland aan dezelfde bepalingen en controle te onderwerpen als de dienstverleners op het eigen grondgebied. De Vlaamse regering vraagt dat ze de vereisten die ze stelt inzake beroepskwalificaties, vergunningsstelsels, kwaliteitscertificaten en erkenningsregels voor wat betreft onder meer diensten van arbeidsbemiddeling, energiediensten en toeristische beroepen, na eventuele invoering van het oorspronglandbeginsel kan behouden;
- Vlaanderen vraagt de Europese Commissie om in het voorstel van richtlijn de constitutionele en bestuurlijke indeling van de lidstaten te respecteren. Specifiek voor wat België betreft, moet de Commissie in alle onderdelen en aspecten van het voorstel van richtlijn rekening houden met het feit dat de Gewesten en Gemeenschappen autonome wetgevende bevoegdheden hebben. Dit impliceert dat bepaalde regelgeving, vergunningsstelsels en erkenningsregelingen niet het volledige nationale grondgebied maar enkel het grondgebied van een deelstaat kunnen bestrijken.

Op basis van de impactanalyses vraagt Vlaanderen voor haar bevoegdheidsdomeinen met een sterke sociale en maatschappelijke inslag de uitsluiting van het toepassingsgebied van dit voorstel van richtlijn. In 2005 heeft de minister van Buitenlands Beleid met het oog op een verdere verfijning en uitbouw van het Vlaamse standpunt de opdracht gegeven om op Vlaams niveau een aanvullende en verder doorgedreven impactanalyse te maken van de ondertussen herwerkte teksten van het Voorzitterschap. Op basis van de Vlaamse impactanalyses zal getracht worden om concrete tekstvoorstellen te formuleren opdat Vlaanderen actief kan deelnemen aan de discussie op federaal niveau. Van zodra het Europees Parlement zich in eerste lezing zal hebben uitgesproken, zullen alle ogen weer op de Raad gericht zijn. Hoewel het Britse Voorzitterschap bij haar aantreden de verdere afhandeling van dit dossier hoog op de agenda geplaatst had en op een politiek akkoord mikte tijdens de Raad Mededinging van 28 en 29 november 2005, zal het haar plannen moeten opbergen. De onenigheid binnen de Commissie Interne Markt tijdens zijn zitting van 4 oktober 2005 noodzaakt deze laatste er toe de stemming over de amendementen op de ontwerprichtlijn uit te stellen tot eind november 2005. Dat betekent dat de stemming in de plenaire vergadering van het Europees Parlement tot januari 2006 wordt verdaagd.

Overheidssteun

Verband houdend met de financiële vooruitzichten van de Europese Unie voor de periode 2007-2013 en het nieuwe structuur- en cohesiebeleid, is de Europese Commissie van oordeel dat na 2006 en met het oog op het realiseren van de Lissabondoelstellingen, het beleid van de Unie op het vlak van overheidssteun moet worden aangepast en verduidelijkt. In verschillende Europese dossiers – zoals het Actieplan Overheidssteun voor 2005-2009, de Europese regelgeving omtrent diensten van algemeen economisch belang en de richtsnoeren voor regionale steun (2007-2013) – moet worden gestreefd naar een coherente Vlaamse aanpak, niet in het minst omwille van de weerslag ervan op ons beleid en de dienstensector in Vlaanderen. Principieel ondersteunt Vlaanderen de Europese Commissie in haar voornemen om de regionale steun verder af te bouwen ten voordele van meer soepelheid en heroriëntering van het beleid terzake naar horizontale steunmaatregelen voor KMO's, opleiding, onderzoek en ontwikkeling, ecologie en risicokapitaal.

Vlaanderen betreurt dat de Europese Commissie haar initiële richtsnoeren voor regionale steun echter heeft herzien. De Commissie komt in de herwerkte richtsnoeren slechts in mindere mate tegemoet aan bovenvermelde beleidskeuze. De mogelijkheid tot het toekennen van regionale steun wordt, in tegenstelling tot de eerste versie, weer gevaloriseerd. Indien de Commissie toch vasthoudt aan haar bijgestuurde richtsnoeren, zal Vlaanderen niet nalaten om eveneens een regionale steunkaart voor te bereiden teneinde haar concurrentiepositie als investeringsregio niet te schaden. De steunkaart duidt de regionale ontwikkelingsgebieden aan waarbinnen een soepelere vorm van staatssteun mogelijk is voor ondernemingen.

Demografische veranderingen

In maart 2005 bracht de Europese Commissie een Groenboek uit over “Demografische veranderingen: naar een nieuwe solidariteit tussen de generaties”. In haar Groenboek stelt de Europese Commissie dat, zelfs indien de werkgelegenheidsdoelstellingen van Lissabon worden

gehaald, de totale werkzaamheidsgraad ten gevolge van de demografische veranderingen zal dalen. Dergelijke ontwikkelingen zullen een enorme impact hebben op de totale economische groei, de werking van de interne markt en het concurrentievermogen van de Europese ondernemingen.

Aangezien ook Vlaanderen zich moet voorbereiden op deze gevolgen en strategische keuzes moet maken, heeft de Vlaamse administratie een antwoord geformuleerd op vragen in het Groenboek aan de lidstaten. De langetermijndoelstelling voor Vlaanderen bestaat erin de economische, budgettaire, sociale en gezondheidsgevolgen van de vergrijzing in te schatten en te anticiperen op deze gevolgen. Deze brede doelstelling vertalen we in de volgende doelstellingen op kortere termijn:

- Via een verbetering van de kwaliteit van arbeid, de arbeidsorganisatie en de loopbaanvooruitzichten streeft Vlaanderen naar een substantiële verhoging van de werkzaamheidsgraad (zie doelstelling 4 van het Pact van Vilvoorde);
- Tegen 2010 waarborgt Vlaanderen een toereikend, efficiënt, effectief en voor iedereen toegankelijk zorgaanbod (zie doelstelling 11 van het Pact van Vilvoorde);
- Tegen 2010 hebben de inwoners van Vlaanderen de mogelijkheid om een volwaardige loopbaan uit te bouwen en de zorg op te nemen voor gezin en een eigen leefomgeving (zie doelstelling 12 van het Pact van Vilvoorde);
- Om tegemoet te komen aan de Barcelonanorm, realiseert Vlaanderen 5000 extra plaatsen in de kinderdagopvang (zie pagina 23 van het Vlaams regeerakkoord 2005-2009).

Vlaanderen treedt de Europese Commissie dus bij wanneer deze het belang van de demografische uitdagingen voor de Lissabonstrategie onderstreept (i.e. een arbeidsparticipatie van 70% van de actieve bevolking en een hogere uittredingsleeftijd). Voor de Vlaamse Regering blijft “meer en betere jobs” dé centrale doelstelling van de Lissabonstrategie, met voldoende aandacht voor de economische, sociale en ecologische dimensie. De prioriteiten van de Commissie zijn verenigbaar met de voornaamste prioriteiten van de Vlaamse regering, namelijk meer ondernemen, meer innovatie en meer werk. Vlaanderen benadrukt wel dat een vernauwing van de Lissabonstrategie tot een economische strategie voor groei en banen enkel aanvaardbaar is indien daarbij de strategie voor duurzame ontwikkeling gehanteerd wordt als een alomvattende, overkoepelende en coördinerende strategie.

Omzetting van Richtlijnen

Met betrekking tot de omzetting van Europese richtlijnen in nationaal recht heeft Vlaanderen bijgedragen tot een daling van het aantal laattijdige omzettingen van België. De laatste statistieken van de Europese Commissie van 12 september 2005 tonen aan dat het aantal laattijdige omzettingen in België gedaald is van 39 in juni 2005 tot 33.

Vlaanderen heeft onlangs maatregelen genomen om de knelpunten van laattijdige of niet correcte omzettingen structureel aan te pakken. Eerst en vooral kreeg de administratie de opdracht een draaiboek over Europese regelgeving uit te werken. Het is de bedoeling om op basis van een grondige knelpuntenanalyse te komen tot een ruimere oplossing die een alomvattend en structureel antwoord aan de veelzijdige problematiek van omzetting van Europese regelgeving

biedt. Het draaiboek moet een praktische gids worden die vormelijke en inhoudelijke vereisten voorschrijft voor een goede omzetting van Europese regelgeving in de Vlaamse context. De uitwerking van dit draaiboek moet in nauwe samenwerking gebeuren met de verschillende administraties en het Vlaams Parlement.

Daarnaast streeft Vlaanderen ernaar om de richtlijnen die onder Vlaamse bevoegdheden vallen, vroegtijdig te detecteren. Dit moet de Vlaamse regering in staat stellen zich optimaal voor te bereiden op nieuwe regelgeving en de richtlijnen tijdig om te zetten. Deze vroegtijdige detectie vindt plaats door het periodiek rapporteren over Europese regelgeving in de maandelijkse agendering van EU-dossiers en de Vlaamse Vinger aan de Europese Pols. Daardoor wordt aan de leden van de Vlaamse regering op een transparante manier een stand van zaken meegegeven. Verder komt geregeld een gemengde werkgroep bijeen die conform de bevoegdheidsverdeling de voorstellen van richtlijnen onderzoekt.

Voorts werden bijkomende stappen gezet in lopende inbreukdossiers en de omzetting van laattijdige interne marktrichtlijnen. Een betere samenwerking met de Vlaamse kabinetten en administraties, bijvoorbeeld, heeft ervoor gezorgd dat enkele moeilijke dossiers intussen werden geklasseerd. Mede dankzij Vlaanderen heeft België de score verbeterd tot een omzettingstekort van 2,4%, terwijl in het scorebord van januari en de Lentetop de tekorten nog respectievelijk 3,4% en 2,8% bedroegen. Er wordt verder ook aandacht besteed aan een snellere en meer proactieve omzetting van de lopende interne marktrichtlijnen. Via deelname aan de vergaderingen van de Gemengde Werkgroep van Eurocoördinatoren worden de aangenomen richtlijnen en de inbreukdossiers diepgaand onderzocht.

Ook werd onlangs een speciale opleidingsmodule over Europese regelgeving georganiseerd. Ten slotte wordt mede onder invloed van de regelmatige bijeenkomsten op het Overlegcomité geprobeerd om de knelpuntdossiers tot een goed einde te brengen.

Betere regelgeving

In het verlengde van het Witboek “European governance” ontwikkelt de Europese Commissie tal van initiatieven op het vlak van betere wetgeving (zoals vereenvoudiging en effectbeoordelingen). Zo heeft Europees Commissaris Verheugen bij de lidstaten een rondvraag gedaan over richtlijnen die in aanmerking komen voor vereenvoudiging. In het kader van de hernieuwde Lissabonstrategie en het internemarktbeleid worden de lidstaten immers opgeroepen om te streven naar “betere regelgeving”. Vanuit Vlaanderen werd alvast een reactie geformuleerd in verband met het bepalen van prioritaire domeinen die in aanmerking komen voor vereenvoudiging en werd ook een antwoord geformuleerd op de verschillende vragenlijsten van de Europese Commissie omtrent betere regelgeving.

Verder werd op Vlaams niveau een coördinatievergadering gehouden om met alle potentieel betrokken Vlaamse actoren tot een intern-Vlaamse afstemming en een standpunt te komen met betrekking tot betere regelgeving. De Vlaamse regering werd hierover geïnformeerd via de in juni voorgelegde Vlaamse Vinger aan de Europese Pols.

Ten slotte heeft Vlaanderen op 5 oktober in het kader van REGLEG (i.e. een Europees samenwerkingsverband van regio's met wetgevende bevoegdheden) en in samenwerking met de

kenniscel Wetsmatiging een workshop georganiseerd over het thema impactanalyse. De Kenniscel Wetsmatiging heeft ook eigen initiatieven genomen betreffende de reguleringsimpactanalyse. Ze neemt ook deel aan de Vergadering van de “Directors of Better Regulation”, waar ervaringen met andere lidstaten worden uitgewisseld. Ook in het draaiboek over Europese regelgeving wordt het belang van de opmaak van een reguleringsimpactanalyse in een vroege fase benadrukt en worden aanbevelingen terzake uitgewerkt.

De vier motoren voor Europa en het Barcelonaproces

Vlaanderen werd door Catalonië uitgenodigd om zich te engageren voor een samenwerkingsproject met Marokko, dat door het regionale samenwerkingsverband De Vier Motoren voor Europa (i.e. Catalonië, Baden-Württemberg, Rhône-Alpes en Lombardije) in januari 2006 in Marokko wordt uitgevoerd. Dit project is deel van de beleidsagenda van Catalonië voor samenwerking met het euromediterrane bassin en toont gelijkenissen met de Europese Euromed-initiatieven en het Barcelonaproces.

In 2005 werd dit tienjarige mediterrane partnerschap op Europees niveau geëvalueerd en werden de klijtlijnen uitgetekend voor de komende jaren. Tien jaar na de Top van Barcelona, vond in november 2005 in Barcelona een hernieuwing van het partnerschap plaats op de Barcelona+10-Top van de Europese staatshoofden en regeringsleiders. In dit kader heeft Vlaanderen er zich in 2004 toe verbonden om eenderde van de Belgische bijdrage van 200.000 euro aan het budget van de Euromediterrane Anna Lindh-Stichting voor de dialoog tussen culturen voor haar rekening te nemen. In september 2005 werd de toestemming verleend om het bedrag van 66.666 euro over te maken aan de Stichting. De Stichting werkt als een samenbundeling van nationale netwerken. Op Vlaams niveau werd een informatiesessie georganiseerd waarop voor Vlaamse organisaties werd toegelicht hoe en onder welke voorwaarden ze fondsen kunnen verwerven van de Stichting.

Acties 2006

In 2006 zal verder werk worden gemaakt van de invulling van specifieke bepalingen uit het Europees Grondwettelijk Verdrag die de betrokkenheid van regio's in het Europese besluitvormings- en beleidsproces verhogen (o.a. het vroegwaarschuwingsmechanisme en de subsidiariteitstoets). Dit zal ondermeer gebeuren via nauwere samenwerking met het Vlaams Parlement inzake Europese dossiers en Europese regelgeving. Ook indien het Europees Grondwettelijk Verdrag in de toekomst aan heronderhandeling wordt onderworpen, zal Vlaanderen een grotere betrokkenheid van de regio's in het Europese besluitvormingsproces bepleiten.

Indien het Britse Voorzitterschap er niet in slaagt zijn ambitie waar te maken en een politiek akkoord te bereiken over de financiële vooruitzichten 2007-2013, dan zal Oostenrijk in de eerste helft van 2006 tijdens haar Voorzitterschap onder zeer grote druk komen te staan om zo snel mogelijk een compromis uit te werken. Ongeacht de ambities van het huidige Voorzitterschap zal Vlaanderen blijvend het belang onderstrepen van een snel, doch evenwichtig en realistisch compromis. De Vlaamse onderhandelingspositie zal verder verdedigd worden tijdens de onderhandelingen op intra-Belgisch niveau.

Ook voor de dienstenrichtlijn van Bolkestein zal 2006 een cruciaal jaar worden, aangezien een akkoord voor het einde van 2005 almaar problematischer wordt. De diverse Vlaamse belangen hierin en in hieraan gerelateerde (diensten)dossiers zullen verder behartigd worden. Vlaanderen kan hiervoor steunen op het Vlaamse regeringsstandpunt dat met het oog op actieve deelname aan de discussies op federaal niveau zal geconcretiseerd worden, indien mogelijk in concrete tekstamendementen. In het verleden is gebleken hoe een vroegtijdige afstemming van de standpunten en posities van de Gewesten en Gemeenschappen een belangrijke impact heeft op de uiteindelijk weerhouden Belgische positie. Ook op dit aspect van de onderhandelingsfase zal nauwlettend worden toegezien en zullen tijdig initiatieven worden genomen.

Omwille van de verwachte grote weerslag op Vlaamse bevoegdheidsdomeinen is een gecoördineerde aanpak door de Vlaamse regering van de verschillende Europese dossiers waarin overheidssteun centraal staat, onontbeerlijk. Ofschoon deze dossiers onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Economie vallen, zullen ze ook vanuit het domein Buitenlands Beleid blijven worden opgevolgd; niet alleen vanuit het oogpunt van de diensten van algemeen belang die Vlaanderen financiert, maar ook vanuit het oogpunt van het toekomstige Europese regionale beleid ten aanzien van Vlaanderen.

Ook in de dossiers demografische veranderingen en economische migratie heeft de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid een coördinerende rol. Hij zorgt voor de coherente afstemming van de verscheidene Vlaamse beleidsdomeinen. Vlaanderen ontsnapt niet aan de vergrijzing. Het is zaak pro-actief op de Europese kaderrichtlijnen te anticiperen door de troeven en tekorten van het Vlaams verzorgings- en sociaal model goed in kaart te brengen. Het Vlaams beleid ter zake moet goed afgestemd zijn op de Europese regelgeving, die met respect voor het subsidiariteitsbeginsel tot stand komt.

Na publicatie, tegen het einde van 2005, van het draaiboek over Europese regelgeving zullen de Vlaamse ambtenaren van de verschillende vakadministraties dit handboek als werkinstrument kunnen gebruiken. Het pleidooi voor structurele maatregelen zal ook in 2006 blijven klinken, zodat de Europese regelgeving een aandachtspunt blijft en de Vlaamse belangen op Europees niveau kunnen behartigd worden.

Gelet op de nieuwe initiatieven die de Europese Commissie wenst te nemen in verband met betere regelgeving, zal Vlaanderen het dossier “Better regulation” met bijzondere aandacht volgen. De Vlaamse regering zal dan ook geregeld van de laatste ontwikkelingen op de hoogte worden gebracht.

Het project “Marokko” van de Vier Motoren voor Europa dat plaats vindt in januari 2006, voorziet in een drieluik bestaande uit een politiek overlegmoment, een economische missie en technische rondetafels met een duidelijke focus op milieubeleid en waterbeheer. Het project laat de mogelijkheid open om bilaterale samenwerkingsprojecten met Marokko op te zetten. Deze benadering sluit nauw aan bij de heroriëntatie van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking met Marokko naar een volwaardig bilaterale samenwerking (zie infra).

1.2. Samenwerking met federale overheid en andere deelstaten

Stand van zaken 2005

Het Samenwerkingsakkoord van 1994 tussen de Federale Staat en de Gewesten en Gemeenschappen dat de vertegenwoordiging van België in de Europese Ministerraden regelt, is de afgelopen jaren enkele keren geactualiseerd.

De Vlaamse regering heeft begin 2005 bij de Eerste Minister formeel aangedrongen op een aanpassing van het Samenwerkingsakkoord aan de huidige stand van de staatshervorming. Bovendien werd erop aangedrongen dat het Samenwerkingsakkoord voortaan rekening zou houden met alle geledingen van de Raad waarin België aan het besluitvormingsproces deelneemt. Het Samenwerkingsakkoord dient immers tegemoet te komen aan de nieuwe bevoegdheden die toebedeeld werden aan de Gemeenschappen en Gewesten door de meest recente stappen in de staatshervorming.

Een aanpassing van dit akkoord – gestoeld op een nieuwe toewijzing van de daarin omschreven bevoegdheidscategorieën – dringt zich dan ook op. Het staat buiten kijf dat elke aanpassing van het Samenwerkingsakkoord in overeenstemming moet zijn met de jongste evoluties op het vlak van de intern-Belgische bevoegdheidsverdeling zoals de defederalisering van landbouw, buitenlandse handel (met inbegrip van afzet- en uitvoerbeleid), ontwikkelingssamenwerking en wapenexport. Dit impliceert ook een verbreding van de deelname van de gefedereerde entiteiten aan de Europese besluitvorming tot op het niveau van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen. Bovendien moet een representatieve vertegenwoordiging van deze entiteiten in de vergaderingen van de diverse organen van de Raad (in overeenstemming met hun bevoegdheden en hun statuut) worden aangemoedigd. Met ingang van 2005 werd ook een nieuwe toerbeurtregeling vastgesteld voor de vertegenwoordiging van België in de Europese ministerraden die zich buigen over deels of geheel geregionaliseerde beleidssectoren. Deze toerbeurtregeling voor de periode 2005-2009 werd opgemaakt om uitvoering te geven aan het Samenwerkingsakkoord.

Acties 2006

Eind april 2005 besliste het Overlegcomité een paritair samengestelde werkgroep van vertegenwoordigers van de federale regering en van de regeringen van de Gewesten en Gemeenschappen te belasten met de evaluatie van het Samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging van België in de Raad van de Europese Unie. Ook het Kaderakkoord betreffende de vertegenwoordiging van België bij internationale organisaties wordt geëvalueerd voor die punten waarvan de werkzaamheden betrekking hebben op gemengde bevoegdheden.

In overleg met de leden van de Vlaamse regering zal er nauwgezet op worden toegezien dat de vooropgestelde evaluatie op een gedetailleerde en praktijkgerichte manier verloopt en dat bij de herziening van het Samenwerkingsakkoord de constitutionele, intra-Belgische bevoegdheidsverdeling een correcte afspiegeling vindt in de manier waarop België in alle geledingen van de Raad van de Europese Unie wordt vertegenwoordigd en aan het beslissingsproces deelneemt. Het moet ook mogelijk worden dat de Vlaamse Permanente Vertegenwoordigers raads werkgroepen voorzitten.

1.3. Samenwerkingsverbanden met andere regio's

Stand van zaken 2005

De samenwerking met andere regio's is voor Vlaanderen van prioritair belang. Dit gebeurde in 2005 door:

- actief te participeren aan de werkzaamheden van REGLEG (i.e. de partnergroep van regio's met wetgevende bevoegdheden);
- de dialoog op te volgen die de Europese Commissie organiseert als uitvloeisel van het Witboek over Europese governance;
- de Commissie CONST van het Comité van de Regio's actief op te volgen;
- een Vlaamse deelname aan het project van de "Vier Motoren voor Europa" (supra);
- bilaterale ontmoetingen met partnerregio's.

Acties 2006

De Vlaamse regering streeft naar de *split vote*, dit is het opsplitsen van het stemgewicht van een lidstaat binnen de Raad van de Europese Unie volgens de grondwettelijke indeling van die lidstaat en de regio's met wetgevende bevoegdheden. Ondertussen moet Vlaanderen in overleg met de partnerregio's blijven streven om voor de regio's met wetgevende bevoegdheden een legitieme plaats te bedingen in de Europese Unie. Hoewel met de negatieve referenda in Frankrijk en Nederland de goedkeuring van het Europees Grondwettelijk Verdrag problematisch is, zijn de bepalingen van het Europees Grondwettelijk Verdrag een belangrijke stap voorwaarts voor regionale bestuurslagen op regionaal niveau. De huidige situatie vraagt dus nog meer inzet om gezamenlijke belangen van de regio's met wetgevende bevoegdheid te verdedigen. In het kader van REGLEG bijvoorbeeld, zullen ook in de toekomst de regio's met wetgevende bevoegdheid meer positie kunnen innemen over Europese dossiers en het belang van regionale besturen en het subsidiariteitsprincipe binnen Europa verdedigen. Ook via de deelname in het Comité van de Regio's zal Vlaanderen het belang van het regionale bestuursniveau beklemtonen.

1.4. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap

Stand van zaken 2005

De plannen tot de oprichting van een Vlaams-Europees Verbindingsagentschap zijn in 2005 geconcretiseerd. Het Verbindingsagentschap zal niet alleen instaan voor de Vlaamse belangenbehartiging op het Europese forum, maar zal tevens verscheidene partners samenbrengen en netwerken uitbouwen en verstevigen om relaties met andere deelstaten, lidstaten en regionale vertegenwoordigingen in Brussel uit te bouwen. Ook met de Europese instellingen in Brussel zullen contacten worden gelegd. Dit alles moet in een betere informatiedoorstroom voor het Vlaamse middenveld resulteren. Een bijkomende opdracht van het Verbindingsagentschap betreft de toeristische en logistieke ondersteuning voor andere regionale vertegenwoordigingen en het attent maken van Vlaamse actoren op nieuwe (wetgevende) initiatieven van de Europese Unie. Daarnaast zal het Verbindingsagentschap ook instaan voor het

optimaal informeren van de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Europese Unie en de Vlaamse regering over wat er leeft bij het Vlaamse middenveld ten aanzien van Europese dossiers. Dit houdt tevens het tijdig detecteren en signaleren van Europese financieringsmogelijkheden in. Ten slotte zal het Verbindingsagentschap ook initiatieven nemen om het grote publiek te sensibiliseren en een representatief ontmoetingsplatform van Vlaanderen in Brussel op te zetten. Op die manier wordt de band Vlaanderen-Europa versterkt.

Na een verdere uitdieping van het concept en een verdere concretisering, zal een alliantie worden opgezet met geïnteresseerde partners. De Vlaamse regering heeft daarvoor gewezen Vlaams minister-president Luc Van den Brande aangesteld. Voor deze voorbereidende fase is 75.000 euro begroot.

Acties 2006

De operationele fase van het Verbindingsagentschap zal in 2006 van start gaan met de aanwerving van vier personeelsleden en de uitbouw van een logistieke ondersteuning. Daarvoor is 250.000 euro begroot in 2006.

1.5. Vlaamse coördinatiestructuur

Stand van zaken 2005

Met de halfjaarlijkse publicatie van de Vlaamse Vinger aan de Europese Pols heeft Vlaanderen sinds vorig jaar een nieuw initiatief genomen om een betere opvolging van belangrijke Europese dossiers binnen Vlaanderen mogelijk te maken. Deze Vlaamse Vinger biedt bij de aanvang van elk nieuw Europees Voorzitterschap een overzicht van de voor Vlaanderen belangrijke Europese dossiers en initiatieven die in de komende periode op de agenda zullen staan. Het document komt tot stand via een brede consultatie onder de Vlaamse administraties en onder de verschillende departementen en administraties wordt verspreid. De Vlaamse Vinger bevat tevens een beknopt overzicht van de Vlaamse en Belgische standpunten in deze dossiers.

Op basis van deze thematische olijsting krijgen de verschillende vakadministraties een overzicht van opkomende dossiers. Op Vlaams niveau worden dan ook tal van coördinatievergaderingen georganiseerd met als bedoeling tot een coherente Vlaamse positionering en/of standpunt te komen. Het kabinet Buitenlands Beleid speelt daarbij een coördinerende rol en reikt via de administratie Buitenlands Beleid achtergrondinformatie aan. Daarnaast neemt Vlaanderen zeer actief deel aan de vele consultatieprocedures die door de Europese Commissie in bepaalde dossiers worden opgezet. Vlaanderen maakt daarbij van de gelegenheid gebruik om de Vlaamse visie en Vlaamse belangen kenbaar te maken en toe te lichten. Voor sectoroverschrijdende dossiers richt het kabinet Buitenlands Beleid in samenwerking met de administratie Buitenlands Beleid een gecoördineerd antwoord aan de Europese Commissie.

Acties 2006

Een verhoogd Europees bewustzijn, zowel op ambtelijk als politiek niveau, moet mits volgehouden inspanningen leiden tot:

- een beter gedocumenteerde en gemandateerde deelname aan en opvolging van de Europese comités en werkgroepen;
- een sterkere onderhandelingspositie bij de intra-Belgische standpuntbepaling en de mogelijkheid om een rol te spelen in het vormen van allianties met andere lidstaten;
- een beter zicht op de omzettingsverplichtingen maar ook op de lopende onderhandelingen en de mogelijkheden voor Vlaanderen hierin.

Initiatieven die ervoor zorgen dat Vlaanderen op een pro-actieve manier zijn Europese belangen behartigt, zowel op het Belgische als op het Europese niveau, zullen blijvend ondersteund worden:

- Europese regelgeving wordt ook in de toekomst pro-actief gevolgd, geanalyseerd en gecoördineerd binnen de Vlaamse overheid;
- De Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Europese Unie kan nog meer en nog beter terugvallen op een uitgebreid netwerk van contactpersonen binnen en buiten de Vlaamse overheid;
- De administratie Buitenlands Beleid en de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Europese Unie blijven instaan voor de coördinatie en voortgangsccontrole van de horizontale Europese dossiers. Daartoe zullen op geregelde tijdstippen Vlaamse interdepartementale overlegvergaderingen gehouden worden om informatie te verspreiden over op stapel staande Europese regelgeving en om een eventueel Vlaams standpunt te coördineren.

Om een dergelijke ondersteuning te realiseren, zullen in de begroting van 2006 middelen worden vrijgemaakt voor een uitbreiding van de cel Europa binnen de administratie Buitenlands Beleid. Daarnaast is het in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid in de Vlaamse overheid noodzakelijk om een netwerk uit te bouwen van Europese aanspreekpunten binnen elk nieuw op te richten Vlaams ministerie. Die Europese aanspreekpunten kunnen ondermeer verantwoordelijk worden gemaakt voor de algemene coördinatie van Europese dossiers van hun ministerie alsook voor de coördinatie van de omzetting van Europese regelgeving. Bovendien kunnen ze fungeren als centraal aanspreekpunt voor hun collega-coördinatoren van andere ministeries en voor de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Europese Unie. Er wordt voor gepleit om ook binnen de Vlaamse overheidsinstellingen Europese aanspreekpunten aan te duiden.

1.6. Beleidscoherentie: interne en externe beleidsafstemming ten aanzien van de buurlanden, de Europese Unie en de internationale organisaties

Acties 2006

In functie van een optimale aanpak van de Europese beleidsdomeinen, is het belangrijk dat het beleidsdomein Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking streeft naar meer coherentie tussen al zijn componenten en naar complementariteit met het Europese beleid terzake. Een volwaardig Vlaams buitenlands beleid moet ervoor zorgen dat alle componenten ervan met de

neus in dezelfde richting wijzen. Dit houdt een uniforme afstemming in met de domeinen multilaterale samenwerking, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking, maar ook met het bilaterale beleid (bijvoorbeeld met betrekking tot de Balkanlanden en hun perspectief op toetreding) en het beleid in het kader van de Raad van Europa.

Zo kan de rol van de Unie in de Wereldhandelsorganisatie en het multilaterale handelskader – met de onderhandelingen over ondermeer culturele diversiteit, diensten en intellectuele eigendomsrechten – niet onderschat worden. Ook op het vlak van handel en ontwikkeling (o.a. het Cotonou-akkoord) heeft de Unie heel wat zeggingskracht. Dit alles is dan ook weer gerelateerd aan de hervorming van het gemeenschappelijke landbouwbeleid en de suikerhervorming.

Het is bijgevolg noodzakelijk dat het beleidsdomein Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking waakt over de Europese relevantie van zijn beleidsdomeinen. Daarom kreeg de administratie Buitenlands Beleid de opdracht om de activiteiten van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen vanuit dit oogpunt intensiever op te volgen. In dezelfde zin zal ook de Vlaamse Permanente Vertegenwoordiger bij de Europese Unie gevolg geven aan de uitnodiging van de federale minister van Buitenlandse Zaken om als waarnemer deel uit te maken van de Belgische delegatie voor de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen.

1.7. Communicatie en informatiedoorstroming inzake Europese dossiers

Stand van zaken 2005

Burger

Om de betrokkenheid van de Vlaamse burgers bij het Europese beleid aan te scherpen, werd de website van de Vlaamse overheid (<http://docs.vlaanderen.be/buitenland/index.htm>) gestoffeerd met inhoudelijke bijdragen over de meest recente ontwikkelingen binnen de Europese Unie. Ook de overzichtsdOCUMENTEN die aan de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement worden bezorgd (de Vlaamse Vinger aan de Europese Pols en het maandelijks overzicht van de belangrijkste Europese dossiers), worden op de website gepubliceerd.

Tevens is er op initiatief van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid een communicatiecampagne gevoerd rond het Europees Grondwettelijk Verdrag. Daarbij werd gekozen voor het opzetten van een aantal coproducties tussen de Vlaamse overheid en een aantal actoren van het Vlaamse middenveld. Ten gevolge van het lanceren van een oproep werden 38 projectvoorstellen ingediend, waarvan er zeven voor financiering in aanmerking kwamen. Daarnaast vond op 8 juni een debat over het Europees Grondwettelijk Verdrag plaats met de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs. Door de onderwijswereld bij het onderwerp te betrekken, werd een multiplicatoreffect gecreëerd waarbij de Vlaamse leerkrachten werden uitgenodigd de opgedane kennis over te dragen op hun leerlingen. Bovendien kreeg het Centrum Ryckvelde de opdracht om een didactisch pakket rond het Europees Grondwettelijk Verdrag te ontwikkelen (zie <http://www.ryckvelde.be/grondwetpakket/home.htm>).

Vlaamse ambtenaren

Om de kennis van de Vlaamse ambtenaren over de EU te versterken, wordt geïnvesteerd in een opleidingsprogramma over de Europese Unie. De administratie Buitenlands Beleid organiseerde samen met de afdeling Vorming en met ondersteuning van de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Europese Unie verscheidene vormingssessies. Deze vormingssessies belichten zowel de inhoudelijke als de procedurele aspecten en bestaan uit de modules Europese structuren en besluitvormingsprocedures, de praktijk van de participatie van Vlaanderen in de Europese besluitvorming en de uitvoering en naleving van Europees recht.

Vlaamse regering en Vlaams Parlement

Zoals eerder al beschreven, ontvangen de Vlaamse parlementsleden halfjaarlijks de Vlaamse Vinger aan de Europese Pols en de maandelijkse update van Europese dossiers. Het informeren van het Vlaams Parlement over lopende en opkomende Europese dossiers moet leiden tot meer betrokkenheid van de commissies van het Vlaams Parlement bij het sectoraal Europees en internationaal beleid. Dit betekent dat de sensibilisering van de Vlaamse parlementsleden voor Europese dossiers niet beperkt tot de leden van de commissie Buitenlands Beleid blijft.

Tevens werd een aantal belangrijke initiatieven voorgesteld om de Vlaamse Parlementsleden waar mogelijk te ondersteunen bij voornamelijk het informeren over Europese thema's en dossiers. Zo kan de informatie-uitwisseling van de binnen het Vlaams Parlement recent opgerichte Dienst Europa met de Vlaamse administratie en kabinetten geoptimaliseerd worden door een beroep te doen op de beschikbare expertise binnen de vakadministraties en –kabinetten.

Het is hierbij belangrijk ook het sluiten van een intra-Belgisch samenwerkingsakkoord te vermelden, dat moet instaan voor een betere en meer gerichte informatiedoorstroom vanuit de Europese instellingen en de federale overheid naar het Vlaams Parlement.

Vlaamse europarlementsleden en Vlaamse leden Comité van de Regio's

In 2005 is een nauwere samenwerking en informatie-uitwisseling met de Vlaamse europarlementsleden voorbereid, onder meer met het oog op een betere Vlaamse belangenbehartiging op Europees niveau. Er werden afspraken uitgewerkt die de modaliteiten en randvoorwaarden voor een dergelijke samenwerking uiteenzet. Het is daarbij niet alleen belangrijk dat de Vlaamse europarlementsleden periodiek geïnformeerd worden over de Vlaamse en Belgische standpunten met betrekking tot belangrijke Europese dossiers, maar dat de Vlaamse europarlementsleden ook zelf de Vlaamse overheid informeren over de werkzaamheden binnen de verschillende parlementaire commissies.

Om tot een gestructureerde uitwisseling van informatie op periodieke basis te komen, is het belangrijk dat met de Vlaamse leden van het Europees Parlement op termijn een vertrouwensrelatie wordt uitgebouwd. Deze moet enerzijds, naar aanleiding van elke nieuwe Vlaamse Vinger aan de Europese Pols, een halfjaarlijks overleg met de Vlaamse leden of hun assistenten toelaten. Anderzijds moet deze vertrouwensrelatie een frequenter en technischer overleg met de assistenten van de Vlaamse leden op ad hoc basis en over concrete Europese dossiers of thema's toelaten.

Om de Vlaamse leden van het Comité van de Regio's beter te ondersteunen bij hun werkzaamheden wordt informatiemateriaal ter beschikking gesteld. Een betere documentatie moet de Vlaamse leden de mogelijkheid bieden een gefundeerd standpunt in te nemen binnen het Comité. Gezien het belang van de Commissie Constitutionele Aangelegenheden en Europese Governance zal bijkomend worden ingegaan op de vraag van de Vlaamse leden binnen het Comité om inhoudelijk advies te verlenen met betrekking tot institutionele dossiers.

Acties 2006

In 2006 zal concrete invulling worden gegeven aan de afspraken die werden gemaakt om de samenwerking en uitwisseling van informatie met de Vlaamse leden van het Europees Parlement en het Comité van de Regio's te optimaliseren. Daarbij hoort ook een verdere uitbouw en regelmatige update van de website van Vlaanderen over Europa. Tevens zal de informatie-uitwisseling met de Dienst Europa van het Vlaams Parlement geoptimaliseerd worden.

Ten slotte zal gezien het succes van het opleidingsprogramma voor de Vlaamse ambtenaren over de Europese Unie ook in 2006 vorming worden aangeboden aan alle ambtenaren die in hun werk te maken hebben met een of ander aspect van de Europese Unie. Deze vorming zal trouwens ook toegankelijk zijn voor ambtenaren van het Vlaams Parlement.

2. Het bilateraal Vlaams buitenlands beleid

2.1. De buurlanden

Nederland

Stand van zaken 2005

In 2005 werd een Strategienota Nederland opgemaakt om de samenwerking met Nederland – onze prioritaire buitenlandse partner – effectiever in te vullen. De strategie werd in de maand oktober op de Vlaamse regering geagendeerd. In het kader van de uitvoering van de strategienota wordt een nulmeting gerealiseerd i.v.m. de beeldvorming van Vlaanderen in Nederland. De bedoeling is om over vijf jaar deze meting te herhalen om zo de evolutie in de beeldvorming na te gaan.

De onderhandelingen met Nederland over vier verdragen met betrekking tot de Schelde werden voortgezet, meer in het bijzonder rond de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010, het gezamenlijke beleid over en het beheer van het Schelde-estuarium, het gemeenschappelijk nautisch beheer en de ontkoppeling van de loodsgeldtarieven. De bedoeling is om deze verdragen eind december 2005 te ondertekenen.

Acties 2006

Op 11 januari 2006 is er een ontmoeting tussen de Vlaamse en de Nederlandse ministers-presidenten gepland. Er is verder ook een ontmoeting voorzien tussen de minister-president van de Vlaamse regering, de gouverneurs van de Vlaamse provincies en de commissarissen van de Koningin van de drie Zuid-Nederlandse provincies.

De strategienota Nederland zal in de verschillende beleidsdomeinen worden uitgevoerd. De minister bevoegd voor het Buitenlands Beleid zal instaan voor de verdere opvolging en/of coördinatie van de acties die in de strategienota voorzien zijn.

De parlementaire behandeling, ratificatie en voorbereiding van de inwerkingtreding van de Scheldeverdragen gesloten werden, zal met bijzondere aandacht opgevolgd worden.

In 2006 wordt overgegaan tot de aanstelling van nieuwe leden in de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland.

Frankrijk

Stand van zaken 2005

Op 10 januari 2005 bracht ik een bezoek aan Parijs, waar ik o.m. de Vlaamse Vertegenwoordiger, dhr. Jos Aelvoet, ontmoette.

Op 12 juli 2005 bracht ik een werkbezoek aan Rijsel, waar ik kennis nam van de samenwerking op het terrein, en van gedachten wisselde met de Préfet de Région, met de voorzitter van Lille Métropole Communauté Urbaine en met belangrijke vertegenwoordigers uit de socio-economische sector.

In de samenwerking met (Noord-)Frankrijk werden belangrijke stappen gezet in 2005. De gouverneur van de Provincie West-Vlaanderen, Paul Breyne, werd voor vijf jaar aangesteld als Vlaams coördinator voor de grensoverschrijdende samenwerking. Hij kreeg onder meer als opdracht om de beleidsstrategie ten aanzien van Noord-Frankrijk verder mee uit te stippelen en een algemeen coördinatiemechanisme voor te stellen. Hij ondersteunt ook mee de diverse West-Vlaamse en Vlaamse overheden die betrokken zijn bij de grensoverschrijdende samenwerking en hij treedt op als verbindingspersoon naar de Vlaamse overheden en diensten.

De coördinator leverde samen met de administratie Buitenlands Beleid al een aanzet tot een strategische visie voor de samenwerking met Nord-Pas de Calais en het metropoolgebied rond Rijsel.

Een Frans-Belgische werkgroep van parlementairen kwam in het najaar van 2005 voor het eerst samen. De werkgroep zal gedurende één jaar de mogelijkheden voor verdere verdieping en structurering van de grensoverschrijdende samenwerking verder onderzoeken.

De Vlaamse leden van de werkgroep worden inhoudelijk door de Vlaamse coördinator voor de grensoverschrijdende samenwerking mee ondersteund.

Het Belgisch-Frans Akkoord inzake grensoverschrijdende samenwerking (Brussel, 18 september 2002) trad op 1 juli 2005 in werking na de ratificatie door de Franse Assemblée nationale. Het akkoord kan nu een juridische basis bieden voor grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden tussen lokale besturen en openbare lichamen zoals de intercommunales uit het grensgebied.

Via het ministercomité voor de grensoverschrijdende samenwerking, opgericht naar aanleiding van de aanstelling van de Vlaamse coördinator, wordt werk gemaakt van een Vlaamse strategische visie voor de samenwerking met Noord-Frankrijk. Omwille van deze uitgebreide oefening op het vlak van strategiebepaling en coördinatie m.b.t. de samenwerking met Nord-Pas de Calais werd in 2005 afgezien van een algemene strategienota Frankrijk. Verder fungeert het comité voor de grensoverschrijdende samenwerking als het overlegforum waar vragen en problemen opgeworpen kunnen worden en waar concrete dossiers en specifieke thema's en opportuniteiten die zich aandienen in de grensoverschrijdende samenwerking besproken worden.

De Vlaamse overheid reageerde positief op de kandidaatstelling van de metropool Rijsel voor de Franse “oproep tot grootstedelijke samenwerking”, die ook kansen biedt voor de ontwikkeling van de grensoverschrijdende samenwerking. De Provincie West-Vlaanderen en de West-Vlaamse intercommunales zegden hun steun toe aan hun Franse partners.

In het kader van de interregionale samenwerking met Nord-Pas de Calais organiseerde Vlaanderen op 14 juni 2005 een infodag voor Franse ambtenaren over de Belgische staatsstructuur en bestuurlijke organisatie in Brugge. De Noord-Franse overheden zorgden tijdens dezelfde periode voor een toelichting over de Franse overheidsstructuren in Rijsel voor Vlaamse ambtenaren.

Vlaanderen organiseert op 21 november 2005 het Tweede Belgisch-Frans Forum voor de interregionale samenwerking. Dit is een politieke bekrachtiging van de huidige samenwerking met Noord-Frankrijk en van de verdere uitbouw ervan, waarbij alle bestuurlijke instanties betrokken worden.

Voor de opvolging van de grote grensoverschrijdende infrastructuurdossiers (Seine-Nord/Seine-Scheldeverbinding, wegverbinding A24) werd een ambtelijke technische werkgroep met vertegenwoordigers van Frankrijk, Vlaanderen, Wallonië en de federale overheid opgericht. Politiek overleg is gepland in het najaar 2005.

Voor het eerst vertrok in 2005 één Vlaams ambtenaar naar de prestigieuze École Nationale de l'Administration (ENA) voor een bijna twee jaar durende specialisatieopleiding.

Acties 2006

Deze samenwerking met (Noord-)Frankrijk zal nog versterkt worden door samen met de coördinator, de Vlaamse vertegenwoordiger in Parijs, het ministercomité voor de grensoverschrijdende samenwerking en de betrokken diensten en actoren op het terrein de Vlaamse strategie t.a.v. Noord-Frankrijk verder op punt te stellen, ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse regering en uit te voeren. Parallel daarmee zullen ook de concrete dossiers ter harte blijven genomen worden en indien nodig besproken worden in het ministercomité.

In opvolging van de conclusies van het Tweede Belgisch-Frans Forum van 21 november 2005 wordt de projectmatige interregionale samenwerking verder uitgebouwd en afgestemd op de globale Vlaamse strategie. Samen met de andere actoren en onze Franse partners zal gewerkt worden aan verdere structurering, in de richting van een “lokaal samenwerkingsverband voor grensoverschrijdende samenwerking” in het metropoolgebied rond Rijsel.

De werkzaamheden van de parlementaire werkgroep zullen samen met de coördinator opgevolgd worden. De Vlaamse parlementsleden worden inhoudelijk in hun taak ondersteund, zodat een optimaal resultaat van hun werk bereikt kan worden.

De Franse initiatieven op grensoverschrijdend vlak en in het kader van de metropoolvorming zullen actief worden opgevolgd. Van Vlaamse zijde zal daarop worden ingespeeld vanuit de strategische visie t.a.v. Noord-Frankrijk.

Samen met de bevoegde functionele diensten zal het overleg i.v.m. de grote grensoverschrijdende *infrastructuurdossiers* opgevolgd worden, in het bijzonder de snelwegverbinding A24 die in 2006 in een belangrijke beslissingsfase terechtkomt. Over de infrastructuur- en transportdossiers (o.a. de Seine-Scheldeverbinding) zal in 2006 eveneens politiek overleg tussen de bevoegde ministers worden gevoerd.

Nog in 2006 zullen zending(en) van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid naar (Noord-) Frankrijk georganiseerd worden.

Ten slotte zal in 2006 een Strategienota Frankrijk uitgewerkt worden, waarin de Strategische visie ten aanzien van Noord-Frankrijk geïntegreerd wordt.

Duitsland

Stand van zaken 2005

De eerste buitenlandse zending van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid was naar Berlijn (30 september 2004). Dit gebeurde in het kader van de opening van de tentoonstelling 'Flämischer Glanz'. De minister bracht hierbij ook een bezoek aan de vertegenwoordiging van de Vlaamse regering in Duitsland.

Noordrijn-Westfalen vormt al geruime tijd een belangrijke partner. Op verschillende domeinen zoals onderwijs, cultuur, wetenschappelijk onderzoek en infrastructuur bestaat intensieve samenwerking, waarbij verschillende Vlaamse administraties en Vlaamse Openbare Instellingen betrokken zijn.

Het bezoek dat ik samen met de minister-president aan Beieren op 21 en 22 april 2005 bracht, leidde tot een aanzienlijk aantal contacten op het politieke, culturele en economische vlak, o.a. met de Beierse minister-president Stoiber. Deze contacten kunnen een basis vormen voor een versterkte samenwerking met de tweede belangrijkste deelstaat.

Acties 2006

In het voorjaar van 2006 wordt de Strategienota Duitsland door de Vlaamse regering goedgekeurd. Dit document kan eveneens het handvest vormen voor een aantal operationele activiteiten vanaf 2006.

De nieuwe Bondsregering zal eind 2005, maar vooral in 2006 op kruissnelheid komen. Het komt er op aan om tijdig een aantal beleidsontwikkelingen te monitoren, te rapporteren en vervolgens te onderzoeken in welke mate Vlaanderen hierop kan inspelen.

Vlaanderen wil zijn bilaterale samenwerking met Duitsland versterken met het oog op een gezamenlijke strategie in beleidsdomeinen als onderwijs, wetenschap en infrastructuur. Het dossier 'IJzeren Rijn' zal ook in de relaties met de nieuwe Bondsregering systematisch aan bod blijven komen. Vlaanderen zal eveneens aansturen op een beter verkeersbeheer en een verdere

samenwerking op havengebied met Duisburg aanmoedigen. Voorts wil Vlaanderen zich duidelijk profileren als een deelstaat met een gunstig investeringsklimaat en een gekende en kwaliteitsvolle bestemming voor de Duitse toerist zijn.

In het kader van de focusstrategie blijven Noordrijn-Westfalen en Beieren in 2006 de prioritaire partner-Länder. Beide Länder zijn ook actief binnen het REGLEG-verband. Vlaanderen zal de economische slagkracht van het kerngebied waartoe Noordrijn-Westfalen en Vlaanderen behoren duurzaam onderbouwen door in te spelen op elkaars sterkte op het vlak van wetenschap, innovatie en economie. Hierover moet structureel overleg uitgebouwd worden. Het succes van de uitvoering van het Europese Interreg III-programma is overigens tekenend voor de goede samenwerking in de grensregio. Ook de contacten die met de Beierse minister-president Stoiber werden gelegd, moeten zich vertalen in concrete samenwerkingsprojecten met de andere prioritaire partner.

Verenigd Koninkrijk

Stand van zaken 2005

Op 9 en 10 november 2004 bracht ik een werkbezoek aan Londen. Ik bezocht er de Vlaamse Vertegenwoordiging en woonde de tweede editie bij van “Flanders Remembers”, een herinneringsconcert dat jaarlijks georganiseerd wordt door de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Londen ter ere van de vele Britse slachtoffers die in beide wereldoorlogen gevallen zijn.

Naast de contacten met het Verenigd Koninkrijk zelf, wordt nauw samengewerkt met de regio's van het Verenigd Koninkrijk. Er wordt vooral samengewerkt met Schotland in het kader van REGLEG.

Acties 2006

In 2006 zullen de bilaterale relaties met het Verenigd Koninkrijk en zijn deelgebieden geïntensifieerd worden, in het bijzonder door de verdieping van de samenwerking met de regio's van het Verenigd Koninkrijk in het kader van REGLEG.

De Vertegenwoordiger van de Vlaamse regering volgt ook met bijzondere aandacht een aantal evoluties op, onder meer het devolutieproces in het Verenigd Koninkrijk en het vredesproces in Noord-Ierland.

2.2. Andere Europese partnerlanden en –regio's

Centraal- en Oost-Europa

Stand van zaken 2005

Naar aanleiding van de uitbreiding van de Europese Unie naar Centraal- en Oost-Europa, heb ik in 2005 een grondige aanpassing in het Vlaams buitenlands beleid ten aanzien van de landen van Centraal- en Oost-Europa doorgevoerd. Het nieuwe beleid is voortaan op drie pijlers gebaseerd, afhankelijk van het partnerland waarmee Vlaanderen samenwerking heeft of in de toekomst wil opzetten. Met de keuze van een pijlersysteem ontwikkelt Vlaanderen haar buitenlands beleid volledig in de Europese context en worden netwerken en samenwerkingsverbanden mogelijk gemaakt met de nieuwe lidstaten (i.e. Polen, Hongarije, Slovenië, Estland, Letland, Litouwen, Slowakije en de Tsjechische Republiek), de kandidaat-landen Roemenië en Bulgarije en het buurgordelland Oekraïne. In de komende jaren wordt hiervoor een totaal bedrag van 2.470.000 euro vrijgemaakt.

Met de landen van pijler I (i.e. de nieuwe lidstaten) zal in de toekomst meer worden samengewerkt op basis van inhoudelijke elementen zoals het valoriseren van vroegere contacten, Vlaanderen duidelijker op de kaart zetten, de opbouw en verdere uitbouw van netwerken, de mogelijkheid om een opstap naar Europese projecten te creëren en trilaterale of grensoverschrijdende samenwerking. Deze partnerlanden zijn immers tot de Unie toegetreden en de focus is daardoor naar het opzetten van post-accessiepartnerschappen verschoven. Er wordt bovendien afgestapt van een zuiver sectorale toespitsing waarbij in het verleden de focus beperkt werd tot samenwerkingsverbanden op het vlak van landbouw, economie, transport of milieu. In 2005 werd een bedrag van 670.000 euro voorzien.

Met de landen van pijler II (waartoe voorlopig Roemenië, Bulgarije en Kroatië behoren) zal vooral worden samengewerkt op basis van de bestaande bilaterale samenwerkingsakkoorden. Ook hier wordt afgestapt van een sectorale focus. Alle Vlaamse steun moet daarbij in het teken van toetreding tot de Europese Unie staan. Met Kroatië onderhandelt Vlaanderen momenteel over het sluiten van een Verdrag. Het totaal beschikbare bedrag op de Vlaamse begroting bedraagt 1.800.000 euro, waarbij 700.000 euro gaat naar samenwerking met Roemenië, 600.000 euro voor Bulgarije en 500.000 euro voor Kroatië.

Ten slotte verloopt de samenwerking in het kader van pijler III met Oekraïne. In deze laatste vorm van samenwerking staan vooral capaciteitsopbouw, versterking, samenlevingsopbouw en conflictpreventie centraal. De Vlaamse overheid keert daarvoor in 2005 350.000 euro uit.

Naast het nieuwe beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa kan de Vlaamse overheid nog op een andere manier invulling geven aan haar beleid en samenwerkingsprogramma's met de landen in het Oosten. Zo keurde de Vlaamse regering een subsidie goed van 350.000 euro voor een economisch en landbouwproject van Balkanactie vzw in Kosovo. Daarnaast werd in Moskou een nieuw werkprogramma ter uitvoering van het cultureel akkoord tussen Vlaanderen en de Russische Federatie ondertekend. Ook in de toekomst wil ik de vredesopbouw in Kosovo bevorderen (infra).

Verder waren er ook diverse contacten tussen Vlaamse ministers en collega's uit de landen van Centraal- en Oost-Europa (i.e. de ontvangst van vice-president Kinach van Oekraïne, de ontvangst van president Rugova van Kosovo, het bezoek van de president van Kroatië, de bezoeken aan de Tsjechische Republiek en Estland, de organisatie van Europalia Rusland).

Ook werd aan de opvolging van de BLEU-akkoorden bijzondere aandacht besteed en worden Europese programma's zoals Twinning, Twinning Light en Taiex nauwkeurig opgevolgd. Hierbij wordt onderzocht hoe er vanuit Vlaanderen op het aanbod van deze programma's ingespeeld kan worden.

Acties 2006

De samenwerking met de tien landen van Centraal- en Oost-Europa en Kroatië en Oekraïne wordt voortgezet en verder gevaloriseerd. Dit betekent dat de procedure hiervoor eventueel in functie van de resultaten van het eerste werkjaar zal worden aangepast. Daarnaast wordt in 2006 verder werk gemaakt van het Verdrag met Kroatië en streeft Vlaanderen ernaar om bij de opvolging van de BLEU-akkoorden met de landen in Centraal- en Oost-Europa een gepaste rol op te eisen.

Niet onbelangrijk is dat in het kader van meer middelen voor de Vlaamse vertegenwoordigingen voorbereidend werk gemaakt wordt voor het openen van twee nieuwe Vertegenwoordigingen van Vlaanderen in Warschau en Boedapest.

Oostenrijk

Stand van zaken 2005

Op 21 juni 2005 bezocht ik Wenen. Politieke contacten vonden plaats met de staatssecretaris voor media Morak en met de vice-Landeshauptman Gabmann, die in Niederösterreich bevoegd is voor economie.

De samenwerking met het federale Oostenrijk werd door een aantal politieke contacten tussen Vlaamse en Oostenrijkse regeringsleden gekenmerkt.

Vooreerst was er een ontmoeting tussen de Vlaamse minister-president en *Landeshauptmann* Erwin Pröll uit Niederösterreich op 19 november 2004 in Brussel. Op 4 maart 2005 vond eveneens in Brussel een belangrijke ontmoeting plaats tussen de minister-president en de minister voor Buitenlands Beleid enerzijds en de Oostenrijkse kanselier Wolfgang Schüssel anderzijds. Er werden een hele reeks thema's besproken zoals federalisme, toerisme en migratie.

Naast de politieke contacten moet nog worden aangestipt dat ter uitvoering van het cultureel akkoord een vaste gemengde commissie Vlaanderen-Oostenrijk op 11 maart 2005 een nieuw werkprogramma voor de periode 2005-2008 heeft opgesteld en goedgekeurd.

Acties 2006

De politieke contacten die gelegd werden in 2004/2005 worden verder onderhouden, maar al dan niet vervroegde verkiezingen kunnen mogelijk leiden tot een nieuwe politieke regeringsmeerderheid. Net als in Duitsland is het Oostenrijkse federale systeem leerrijk voor Vlaanderen.

Vlaanderen werkt nauw samen met de Länder die actief zijn binnen het REGLEG-verband.

Spanje

Stand van zaken 2005

De verdere regionalisering in Spanje en zijn autonome gemeenschappen wordt van dichtbij opgevolgd. Zo onderhandelt Catalonië over een nieuw autonomiestatuut met de Spaanse staat. In Baskenland vonden regionale verkiezingen plaats (17 april 2005) en een nieuwe regering werd gevormd met dezelfde minister-president aan het hoofd. Baskenland blijft streven naar een grotere mate van zelfbestuur.

In november 2005 vond een bezoek plaats aan *Catalonië* met het oog op de versterking van de bilaterale relaties, de samenwerking in REGLEG-verband en in het kader van de Vier Motoren voor Europa. Hierbij valt ook te noteren dat Catalonië initiatiefnemer is van de “Euromed Regions Conference Barcelona +10”.

Acties 2006

In 2006 zullen de politieke ontwikkelingen op het gebied van het regionalisme, i.e. de nieuwe autonomiestatuten voor de gemeenschappen, van nabij gevolgd worden. In opvolging van de zending naar Catalonië in 2005, wordt voor 2006 een nauwere samenwerking vooropgesteld, onder meer op politiek vlak, voor een aantal prioritaire domeinen. Een bezoek aan Baskenland volgt wellicht in het voorjaar van 2006.

Italië

Stand van zaken 2005

In 2005 werd door middel van stilzwijgende verlenging verder uitvoering gemaakt van het werkprogramma Vlaanderen - Italië 1999-2002 van het Belgisch-Italiaans cultureel akkoord. Daarnaast werd het regionaliserings- en defederaliseringsproces in Italië gemonitord, en werd in het kader van het REGLEG-verband met Italiaanse regio's samengewerkt.

Acties 2006

De (schriftelijke) onderhandeling van een nieuw werkprogramma ter uitvoering van het cultureel akkoord wordt afgerond. Met veel belangstelling zullen de verdere regionalisering en defederalisering in Italië en de parlementsverkiezingen in 2006 gevolgd worden.

De goede contacten met de Italiaanse regio's in REGLEG-verband en met Lombardije in het bijzonder (lid van de Vier Motoren voor Europa, supra) zullen verder onderhouden worden.

2.3. Prioritaire partners in de wereld

Noord-Amerika

Stand van zaken 2005

Québec

In het kader van de Entente Vlaanderen-Québec is momenteel het samenwerkingsprogramma 2005-2006 volop in uitvoering. In het najaar 2005 wordt een stand van zaken opgemaakt en wordt nagegaan wat goed loopt en wat beter kan.

Er zijn intensieve contacten tussen Québec en Vlaanderen. Diverse ministers uit de regering van Québec ontmoetten in 2005 hun Vlaamse collega's. Ook Eerste Minister Jean Charest ontmoette de Vlaamse minister-president.

Verenigde Staten van Amerika

In januari 2005 opende ik in het Metropolitan Museum of Art in New York een tentoonstelling met tekeningen van Rubens. Deze tentoonstelling trok ongeveer 170.000 bezoekers. De promotionele tegenwaarde van de hierover verschenen persartikelen in de VS vertegenwoordigt een bedrag van \$703.000. Naar schatting zouden 55 miljoen lezers (berekend op basis van de oplage van de kranten en tijdschriften waarin de artikels verschenen zijn) deze artikels onder ogen gekregen hebben.

Tijdens deze zending naar New York kondigde ik de oprichting van een Vlaams Huis in New York aan. Dit voornemen wordt ook door Vlaamse kenniscentra, excellentiepolen en onderzoeksinstituten goed onthaald.

Eind oktober 2005 bracht ook de Vlaamse minister voor Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel een bezoek aan Washington en New York in het kader van de wetenschappelijke en technologische samenwerking met de VS.

Acties 2006

Verdere contacten op politiek niveau zullen tussen leden van de Vlaamse regering en de regering van Québec worden onderhouden. In 2006 zal ook een nieuw werkprogramma met Québec worden uitgewerkt.

In 2006 zullen de praktische voorbereidingen omtrent het Vlaams Huis in New York worden verder gezet en opgevoerd. Het concept zal verder worden uitgedacht, de financieringswijze zal worden onderzocht en er wordt gezocht naar een geschikt pand.

Chili

Stand van zaken 2005

In 2005 bestaat de samenwerking met Chili tien jaar. Het oorspronkelijke samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Chili werd op 2 oktober 1995 ondertekend. De uitvoering van het verdrag met Chili verloopt zoals geprogrammeerd in het bilaterale werkprogramma 2005-2006. Dit programma bestrijkt zowat alle domeinen waarvoor Vlaanderen bevoegd is: wetenschapsbeleid en technologische innovatie, onderwijs, cultuur, jeugdwerking, welzijn, gezondheidszorg, leefmilieu, ruimtelijke ordening, verkeer en infrastructuur, landbouw en economie.

De Vlaamse milieu-inspectie verkende in 2005 het terrein in Chili om het opleidingsprogramma voor te bereiden dat zij in 2006 in Vlaanderen aan vijftien Chileense milieuambtenaren zal aanbieden. Voor twee nieuwe thema's binnen de bilaterale samenwerking, landbouw en gezondheidszorg, bezochten Chileense delegaties Vlaanderen in 2005 voor een eerste kennismaking.

Naar aanleiding van de tiende verjaardag van de bilaterale samenwerking met Chili werd een mooie publicatie uitgebracht, getiteld "*Uit het oog, in het hart – 10 jaar samenwerking Vlaanderen – Chili*" waarin de Vlaams-Chileense bilaterale samenwerking in beeld werd gebracht.

Nog naar aanleiding van deze verjaardag bracht ex-president Patricio Aylwin op mijn uitnodiging een bezoek aan Vlaanderen. Aylwin was de eerste democratisch verkozen president van Chili na de dictatuur van Augusto Pinochet, en geniet bijgevolg een zeer groot aanzien in Chili en bij uitbreiding in heel Latijns-Amerika. Tijdens zijn verblijf had de president ook gesprekken met de een delegatie van het Vlaams Parlement. Ik opende samen met president Aylwin de fototentoonstelling 'Iglesias Rurales de Chile/Landelijke Kerken van Chili' van de Chileense topfotograaf Luis Poirot. Tijdens dezelfde week werden twee Chileense films geprogrammeerd op het Internationaal Filmfestival van Gent.

Met verwijzing naar de resolutie van het Vlaams Parlement van 4 juli 2001 over het respect voor de mensenrechten van inheemse volkeren en in overeenstemming met het werkprogramma 2005-2006 werd ook een project ondersteund van de Chileense NGO Corporación de Justicia y Paz in de 8ste, 9de en 10de regio. Het project wil lokale, provinciale en regionale inheemse leiders van het

Mapuche-volk opleiden en vormen om de politieke participatie van de Mapuche-gemeenschap te vergroten en de democratie aldus te versterken.

Acties 2006

In samenwerking met de leefmilieu-administratie AMINAL organiseert het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (VAIO) in januari 2006 in Brussel een economisch seminarie over de milieusector in Chili. In mei 2006 onderneemt het VAIO een multisectorale handelsmissie naar Chili. Het werkprogramma 2005-2006 zal in het eerste trimester van 2006 geëvalueerd worden door beide partijen.

Midden-Oosten

Stand van zaken 2005

Op 26 januari 2005 bracht de heer Peter Hansen, toenmalig commissaris-generaal van het United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) mij een bezoek. In uitvoering van het standpunt van de Vlaamse regering met betrekking tot de bilaterale samenwerking met Israël en de Palestijnse Autoriteit werd een bijdrage gestort aan het noodhulpprogramma van UNRWA.

De toegenomen vredeswil langs zowel Israëlische als Palestijnse zijde heeft voor een zekere ontspanning gezorgd. De internationale gemeenschap reageert positief en neemt maatregelen om de vredesinspanningen te faciliteren. Diplomatieke relaties worden hersteld en onderhandelaars uitgestuurd.

In die omstandigheden heeft de Vlaamse regering een positief signaal willen uitsturen en heeft zij op 30 september 2005 haar positie ten aanzien van de samenwerking met Israël en Palestina bijgesteld.

De Vlaamse regering heeft mij gemachtigd om onderhandelingen te starten met de Palestijnse autoriteiten met het oog op de sluiting van een samenwerkingsakkoord. Tijdens een bezoek aan de Palestijnse gebieden in oktober 2005 werden daarover de eerste gesprekken gevoerd.

De Vlaamse regering heeft ook beslist de directe bilaterale samenwerking met Israël te normaliseren. Dat houdt in dat een hernieuwing van het werkprogramma ter uitvoering van het cultureel akkoord mogelijk wordt. Ook de uitvoering van het Vlaams-Israëliësch akkoord inzake samenwerking op het vlak van technologie en innovatie kan van start gaan.

Van 24 tot 28 oktober vindt in Ramallah een Vlaamse filmweek plaats die ik daar zal openen. De filmweek wordt georganiseerd op initiatief van het *Al Kasaba theatre & Cinemateque* van Ramallah. De Vlaamse administratie Media stelde daartoe acht films ter beschikking.

Acties 2006

In 2006 worden de relaties met Israël genormaliseerd en zullen onderhandelingen worden gevoerd met de Palestijnse Autoriteit met het oog op het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst.

Marokko

Stand van zaken 2005

Met het oog op een grondige herziening van de strategie met betrekking tot Marokko werden in 2005 geen nieuwe projecten goedgekeurd binnen het kader van ontwikkelingssamenwerking. Marokko blijft een prioritaire partner voor Vlaanderen, maar dan onder de vorm van een volwaardige bilaterale relatie. Daarom werd in 2005 begonnen met de inventarisatie van alle bestaande en gewenste vormen van samenwerking met Marokko door Vlaanderen.

De tussen 2002 en 2004 lopende projecten werden goedgekeurd en verder opgevolgd. Concreet gaat het over 23 projecten die alle tot doel hebben kansen voor vrouwen te creëren in het onderwijs, de gezondheidszorg of in tewerkstelling. In 2005 werden vier projecten beëindigd. Voor zeven projecten werd een tweede schijf van de subsidie uitbetaald.

Acties 2006

Naar aanleiding van de zending van de minister-president in januari 2006 op uitnodiging van Catalonië (supra) zal een nota worden voorgelegd aan de Vlaamse regering met de bedoeling het bilaterale beleid t.a.v. Marokko te expliciteren.

China

Stand van zaken 2005

In november 2005 zal de Vlaamse minister-president China en Singapore bezoeken. Gelet op de steeds grotere rol die China op wereldvlak speelt en de gevolgen die ook Europa, en dus ook Vlaanderen, ondervindt van de door dit land gemaakte geopolitieke en economische keuzes, zal dit land in het Vlaams buitenlands beleid met steeds meer aandacht worden gevolgd. Vooral het aantrekken van Chinese investeringen is prioritair.

Acties 2006

In het voorjaar van 2006 wordt over een nieuw Vlaams- Chinees samenwerkingsprogramma (2006-2010) onderhandeld in het kader van het cultureel akkoord met dat land.

In samenwerking met de *Deutscher Akademischer Austausch Dienst* (DAAD), zal een bijdrage geleverd worden om te komen tot een betere selectie van Chinese studenten die zich aan onze instellingen voor hoger onderwijs willen inschrijven.

Ik heb in het voorjaar van 2006 een bezoek aan de Volksrepubliek gepland.

Japan

Stand van zaken 2005

Vlaanderen nam actief deel aan de wereldtentoonstelling in Aichi die in het voorjaar van 2005 plaatsvond. Ter gelegenheid van de 'Vlaamse Dag' in het Belgisch Paviljoen, bracht ik een bezoek aan Japan. Bij die gelegenheid werd ook een bezoek gebracht aan het Flanders Center in Osaka. Ik heb mij geëngageerd om met het centrum vanaf 2006 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst te sluiten.

Acties 2006

Het Flanders Center in Osaka zal vanaf 2006 door een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse overheid verbonden zijn. Hierin zullen nieuwe accenten worden gelegd om de werking verder te optimaliseren.

Zuid Afrika

Stand van zaken 2005

Van 30 april tot 3 mei 2005 bracht ik bovendien een officieel bezoek aan Zuid-Afrika. Ik had er enkele politieke contacten met o.m. de Zuid-Afrikaanse minister van Buitenlandse Zaken, mevrouw Dlamini-Zuma en de Zuid-Afrikaanse minister van ambtenarenzaken, mevrouw Fraser-Moleketi.

In de marge van dit bezoek werd ook een nieuw bilateraal werkprogramma onderhandeld voor de periode 2005-2006. In het nieuwe werkprogramma werd voor het eerst een ruim hoofdstuk voorzien over economisch samenwerking, meer bepaald op het vlak van het kmo-beleid. Tijdens zijn gesprekken met de Vlaamse regering in november 2004 had de Zuid-Afrikaanse president Thabo Mbeki de samenwerking op dit vlak sterk naar voor geschoven.

In KwaZulu Natal vond een ontmoeting plaats met de provinciale minister van landbouw, prof. Ndabandaba, en de provinciale minister van toerisme, de heer Singh.

Het nieuwe werkprogramma 2005-2006 effent ook het pad voor de initiatie van samenwerking in de sector van de audiovisuele media. Vlaanderen en Zuid-Afrika hebben ook de intentie om gezamenlijke projecten ter ondersteuning van het secretariaat van de Southern African Development Community (SADC) uit te voeren.

Vlaanderen levert ook nog steeds financiële ondersteuning aan het secretariaat van NEPAD (New Partnership for Africa's Development) voor de uitwerking van haar communicatiestrategie.

Acties 2006

In 2006 zullen deze nieuwe samenwerkingsterreinen verder opgevolgd en uitgewerkt worden.

2.4. Vredesbevorderende initiatieven

Ik heb besloten om op de begroting 2006 middelen vrij te maken die specifiek voor de ondersteuning van vredesbevorderende initiatieven kunnen worden aangewend. Op die manier kan Vlaanderen een duidelijk signaal uitsturen naar volkeren in (gewezen) conflictgebieden die vaak in moeilijke omstandigheden het maatschappelijke weefsel in brede zin moeten (her)opbouwen. Speciale aandacht zal hierbij gaan naar de westelijke Balkan – in het bijzonder Kosovo – en naar de problematiek van het Palestijnse volk.

3. Multilaterale samenwerking

3.1. De Verenigde Naties

Stand van zaken 2005

Grote conferenties van de VN

UN 2005 World Summit

De Top had als doel een balans op te maken van de verwezenlijking van de Millenniumdoelstellingen en verscheidene hervormingen op gang te zetten om de toekomst van de organisatie veilig te stellen. De bijeenkomst die in september in New York plaatsvond, werd grondig voorbereid. Er werd een nota over de Millenniumontwikkelingsdoelstellingen (MDG's) bij de Vlaamse regering ingediend.

De nota belichtte de stand van zaken op het vlak van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ten aanzien van de MDG's en bevestigde het belang van internationale ontwikkelingsdoelstellingen en afspraken voor de verdere uitbouw van het Vlaamse ontwikkelingsbeleid. De Vlaamse regering is van mening dat bijzondere aandacht moet gaan naar de volgende punten:

- een betere afstemming tussen de armoedebestrijdingstrategieën en de MDG's;
- een verhoging van de middelen voor ontwikkelingssamenwerking;
- een centrale plaats voor de principes van duurzame ontwikkeling;
- een geïntegreerde aanpak van de MDG's;
- beleidscoherentie.

Wereldtop over de informatiemaatschappij (WSIS)

In november 2005 vindt in Tunis het tweede luik van de World Summit on the Information Society (WSIS) plaats. Op de agenda staat het internationale beheer van het Internet en het oprichten van een solidariteitsfonds voor het vernauwen van de digitale kloof tussen Noord en Zuid. Op niveau van de Vlaamse overheid staat het beleidsdomein Media in voor de voorbereiding van deze Top, en dit in eerste plaats door actieve deelname aan de federale coördinatievergaderingen ('Coormulti').

In 2005 werden ten slotte stappen ondernomen bij de federale minister van Buitenlandse Zaken om de Vlaamse Vertegenwoordiger in Washington te accrediteren bij de Verenigde Naties. Het is de bedoeling om op die manier beter de Verenigde Naties te sensibiliseren over de Belgische staatkundige eigenheid, onder meer wat betreft het verdragsrecht van Vlaanderen.

Vlaamse promotoren van de VN

Sinds 1994 kent de Vlaamse overheid jaarlijks een subsidie toe aan de Vereniging voor de Verenigde Naties (VVN) als tegemoetkoming in de kosten verbonden aan de werking van de Vereniging. Naar aanleiding van de 60e verjaardag van de VN bracht de VVN een boek uit onder de titel "De Verenigde Naties – Een wereld van verschil?". Ik heb een bijdrage voor deze

publicatie, die een dertigtal bijdragen van specialisten uit de academische wereld, de overheid en de niet-gouvernementele sector bundelt, geleverd.

Acties 2006

De Vlaamse overheid zal opvolging geven aan de besluiten van de grote VN-conferenties.

Bijzondere aandacht zal gaan naar de beslissingen van de World Summit en het realiseren van de Millenniumdoelstellingen die als leidraad dienen voor de verdere ontplooiing van het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking.

3.2. UNESCO

Stand van zaken 2005

Op 10 januari 2005 bracht ik een informeel bezoek aan de zetel van UNESCO in Parijs en aan de Permanente Vertegenwoordiging van België bij UNESCO.

Conventie culturele diversiteit

In het kader van UNESCO wordt een conventie betreffende de diversiteit van culturele inhouden en artistieke expressies uitgewerkt. Vlaanderen draagt het principe van culturele diversiteit hoog in het vaandel en werkt actief mee aan de opstelling van de kaderconventie.

Ter voorbereiding van de expertenvergaderingen van de UNESCO werd op het niveau van de Vlaamse administratie en de kabinetten op 7 januari 2005 de Vlaamse werkgroep Culturele Diversiteit opgericht. Vlaanderen gaf, o.m. door deelname van de administratie Buitenlands Beleid aan de Coormulti's op federaal niveau, mee vorm aan het Belgische standpunt voor de EU-Raadswerkgroep Cultuur tijdens de vergaderingen met de andere deelstaten. Op die manier kon de EU als één blok wegen op de besprekingen van het voorontwerp van de Conventie.

Van 25 mei t.e.m. 3 juni 2005 vond in Parijs de derde expertenvergadering rond de ontwerpconventie Culturele Diversiteit plaats. De Vlaamse overheid nam de volledige financiering van de expertenvergadering en de vertaling naar het Arabisch voor haar rekening via het Vlaamse Trustfonds bij UNESCO.

Tijdens de algemene conferentie (oktober 2005) wordt de ontwerpconventie culturele diversiteit voor aanneming voorgelegd. De Vlaamse overheid is er een sterke voorstander van dat de ontwerpconventie inzake de diversiteit van culturele inhouden en artistieke expressies in oktober 2005 aangenomen wordt. Als dit gebeurt, moeten er meteen procedurestappen voor de goedkeuring van de conventie door de Vlaamse regering en Vlaams Parlement worden ondernomen.

Vlaamse UNESCO-commissie (VUC)

De Vlaamse UNESCO-Commissie (VUC) werd bij besluit van de Vlaamse regering van 14 februari 2003 opgericht en plechtig geïnstalleerd in mei 2004. De Commissie heeft onder meer als opdracht om enerzijds de doelstellingen en activiteiten van UNESCO een grotere ingang te doen vinden in Vlaanderen en anderzijds Vlaanderen dichter bij UNESCO te brengen.

De VUC organiseerde op 5 oktober het evenement “Leerkracht voor één dag” naar aanleiding van de Dag van de Leerkracht. Honderd Bekende en Gewone Vlamingen namen gedurende een uurtje de plaats in van de leerkracht.

Acties 2006

De overeenkomst tot oprichting van het Vlaamse algemene fonds bij UNESCO loopt af in 2005. Een evaluatie en herziening van deze overeenkomst dringt zich op. Er wordt overwogen om in de nieuwe fondsovereenkomst af te stappen van de jaarlijkse bijdrage en over te gaan naar een tweejaarlijkse bijdrage.

In 2006 zal een voltijdse VUC-secretaris in dienst treden met het oog op de optimale uitbouw van de Vlaamse UNESCO-Commissie.

3.3. Internationale Arbeidsorganisatie (IAO)

Stand van zaken 2005

De overeenkomst van Vlaanderen met de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de financiering van de technische samenwerking loopt af in 2005. Ten gevolge van een daaropvolgende evaluatie van de overeenkomst kwam Vlaanderen met de Internationale Arbeidsorganisatie tot een overeenstemming over een voorstel van amendering van de overeenkomst. De amendementen en het voorstel tot verlenging van de overeenkomst voor de duur van de huidige regeerperiode werden aan de Vlaamse regering ter goedkeuring voorgelegd, opdat de steun aan de technische samenwerking van de Internationale Arbeidsorganisatie kan worden voortgezet.

Het voorstel is om vanaf 2005 om de twee jaar het fonds aan te vullen voor projecten die nauw aansluiten bij het tweejaarlijkse werkprogramma van de Internationale Arbeidsorganisatie. Ook moeten ze beantwoorden aan de geografische en thematische prioriteiten van het Vlaams buitenlands beleid. Volgens dit schema zal de stuurgroep in 2006 en 2008 een stand van zaken en evaluatie van lopende en afgewerkte projecten maken, terwijl zij in 2007 en 2009 een aanbeveling aan de Vlaamse regering zal formuleren omtrent de aanwending van de volgende bijdragen aan het fonds. Tevens wordt een voorstel van bijdrage voor de periode 2006-2007 ter goedkeuring voorgelegd, opdat dit bedrag in de begroting 2005 kan worden vastgelegd.

Daarnaast heeft de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Genève in juni aan de 93ste zitting van de Internationale Arbeidsconferentie deelgenomen. De voorbereiding en rapportering gebeuren via de ambtelijke werkgroep Multilateraal Beleid en de subwerkgroep Internationale Arbeidsorganisatie.

Acties 2006

De uitvoering van de technische samenwerking door de Internationale Arbeidsorganisatie zal vanuit het Vlaamse fonds worden gevolgd en gefinancierd. Er zal een overleg over de prioriteiten voor de volgende bijdrage aan het fonds plaatsvinden.

3.4. Wereldhandelsorganisatie (WTO)

Stand van zaken 2005

Na de mislukking van de Ministeriële Conferentie in Cancun (2003) is de Doha-ronde van multilaterale handelsoverhandelingen in juli 2004 opnieuw gelanceerd. Dit laatste is vooral te danken aan de toegevingen van de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika op het vlak van landbouwsteun. De andere leden van de Wereldhandelsorganisatie hebben na Cancun dan weer beseft dat ze in andere sectoren iets in ruil moesten geven.

Voor een succesvolle Ministeriële Conferentie in Hong Kong in december moeten nog talrijke inspanningen door de WTO-leden gedaan worden. Zo moet nog blijken of vooral de grotere ontwikkelingslanden (Brazilië, China en India) bereid zijn concrete inspanningen te leveren. Ook de bestaande WTO-geschillen rond het Europees suikerregime, het Europees bananenregime of de subsidies voor Airbus en Boeing kunnen roet in het eten gooien. Enig scepticisme ten aanzien van de kansen op succes van de Doha-ronde blijft daarom gewettigd.

De Vlaamse regering heeft in december 2004 de Vlaamse werkgroep Wereldhandelsorganisatie opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de vakkabinetten en –administraties en gecoördineerd door de bevoegdheid Buitenlands Beleid. Deze werkgroep heeft als opdracht de standpuntbepalingen van de Vlaamse regering voor te bereiden en de realisatie ervan in de federale en Europese overlegfora te bewaken. De werkgroep bereidt met het oog op de Ministeriële Conferentie te Hong Kong van 13 tot 18 december 2005 een standpunt van de Vlaamse regering voor. Dat standpunt zal in november aan de federale overheid worden bezorgd. Naar de Ministeriële Conferentie in Hong Kong zal Vlaanderen vijf vertegenwoordigers afvaardigen, waaronder een vertegenwoordiger van het coördinerende kabinet Buitenlands Beleid.

Acties 2006

In 2006 zullen de standpunten ten aanzien van de ontwikkelingen in de Doha-ronde verder in de schoot van de Vlaamse werkgroep worden voorbereid. De werkgroep zal zich daarbij vooral laten leiden door het resultaat van de Ministeriële Conferentie in Hong Kong.

In het Europese raadscomité voor het Europees handelsbeleid (i.e. het zogenaamde Comité van artikel 133) gaat de aandacht in de eerste plaats naar de ontwikkelingen betreffende handel in diensten. Een bespreking van de handel in diensten is voor Vlaanderen een zeer belangrijke materie aangezien de mogelijke verbintenissen op dit vlak een impact kunnen hebben op de regelgeving in een reeks beleidsdomeinen die tot de bevoegdheid van de Vlaamse overheid behoren.

3.5. Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

Stand van zaken 2005

Via de Vlaamse werkgroep Multilateraal Beleid worden ad hoc raadplegingen gehouden over thema's die in de schoot van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling aan bod komen en relevant zijn voor de Vlaamse overheid. Het betreft beleidsdomeinen zoals regionale economische ontwikkeling, landbouw, transport, onderwijs, wetenschap en innovatie, handel en ontwikkelingssamenwerking. Daarna worden de formele standpunten bepaald in de schoot van het overlegorgaan Multilaterale Coördinatie (of Coormulti) van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken. De Vlaamse overheid wordt hierop systematisch uitgenodigd en neemt ook deel aan deze vergaderingen.

Het *Investment Compact Programme* van de OESO beoogt een stevige basis te leggen voor duurzame groei en ontwikkeling in Zuidoost-Europa. Het programma heeft als doel de landen in Zuidoost-Europa bij te staan in het doorvoeren van een aantal hervormingen om buitenlandse investeringen aan te trekken en hiermee de basis te leggen voor een succesvol herstel- en groeibeleid. Het programma wordt over een periode van acht jaar uitgevoerd (2000-2007) en krijgt om de twee jaar een bijdrage van 100.000 euro van de Vlaamse overheid. Vlaamse experts worden betrokken bij de uitvoering van de projecten die Vlaanderen steunt.

Acties 2006

In 2006 zal Vlaanderen een derde bijdrage toekennen aan het *Investment Compact Programme*. Zoals in het verleden zal in de door het programma ondersteunde activiteiten een Vlaamse expert worden ingeschakeld.

3.6. Raad van Europa

Stand van zaken 2005

In mei 2005 vond de Europese Top in Warschau plaats. Op die Top werden een Verklaring en Actieplan goedgekeurd. Via de federale coördinatievergaderingen heeft de Vlaamse overheid op voorhand commentaar en amendementen op de ontwerp teksten kunnen voorstellen.

Verder werd het bezoek van mevrouw Cliveti, rapporteur van de Raad van Europa over de taalsituatie in de Brusselse ziekenhuizen terdege voorbereid. Het Vlaamse standpunt werd haar duidelijk uiteengezet.

Bovendien werd technische en inhoudelijke ondersteuning geleverd aan de Vlaamse Parlementsleden in de Raad van Europa, onder meer ter voorbereiding van de bespreking van de resolutie van mevrouw Cliveti in de Raad Sociale Zaken.

Acties 2006

Er wordt gezorgd voor de financiering van een project of programma voor maximum 50.000 euro op een terrein dat voor Vlaanderen relevant is, hetzij een transversaal thema hetzij een thema waarop Vlaanderen hoog scoort.

3.7. Task force for international cooperation on Holocaust education, remembrance and research

Stand van zaken 2005

De *Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research* werd in 1998 op initiatief van Zweden opgericht. Deze Task Force heeft tot doel de activiteiten aan te moedigen rond onderwijs, de herinnering en het onderzoek betreffende de Holocaust en dit zowel binnen de lidstaten als in andere geïnteresseerde landen.

De Task Force is een georganiseerde actiegroep van staten. De lidstaten die toetreden, verbinden zich ertoe om de Verklaring die aangenomen werd tijdens het internationaal Forum rond Holocaust in Stockholm in 2000 te respecteren. Achttien landen zijn al lid van de Task Force. België werd uitgenodigd om lid te worden.

In de loop van 2004 en 2005 nam Vlaanderen deel aan de onderhandelingen op federaal niveau met het oog op het lidmaatschap van België aan deze Task Force. Het dossier voor het lidmaatschap van België wordt voorbereid op federaal niveau met medewerking van de Gemeenschappen. De kandidatuur van België wordt officieel tijdens de eerstvolgende vergadering van de Task Force in november voorgelegd.

Aangezien de activiteiten van de Task Force vooral betrekking hebben op materies waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn, wordt aan de Gemeenschappen gevraagd om mee de lidmaatschapsbijdrage van België te financieren. Er moet nog tot een consensus gekomen worden over de verdeling van de kosten van het lidmaatschap over de verscheidene overheden in België.

Acties 2006

België wordt in 2006 lid van de Task Force Holocaust. Over de verdeelsleutel voor de verdeling van de kosten van het lidmaatschap moet nog een regeling getroffen worden.

3.8. Rapportering Mensenrechten en Kinderrechten

Stand van zaken 2005

Op periodieke wijze moet België rapporteren over de naleving van bepaalde mensenrechtenverdragen waarvan het lid is. Voor de verdragen die ook gemeenschapsbevoegdheden betreffen, moet de Vlaamse Gemeenschap telkens een bijdrage leveren. De coördinatie van deze bijdrage gebeurt door de administratie.

In 2005 werd gerapporteerd over het Europees Sociaal Handvest (Raad van Europa), het Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (VN) en het Verdrag inzake Foltering (VN).

De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement hebben al herhaaldelijk aangetoond veel belang te hechten aan kinderrechten. De instelling van de kindeffectrapportering (1997), de invoering van de jaarlijkse toetsing van het Vlaams regeerbeleid en het kinderrechtenbeleid van de Vlaamse verdragspartners aan het VN-Kinderrechtenverdrag (1997), de aanduiding van aanspreekpunten kinderrechten binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (1998) en de instelling van een coördinerend minister Kinderrechten (2000) zijn sprekende voorbeelden.

Ik ben als Vlaamse minister bevoegd voor Buitenlands Beleid ook verantwoordelijk voor de jaarlijkse rapportering aan het Vlaams Parlement over de kinderrechtensituatie in de Vlaamse partnerlanden. Het aanspreekpunt kinderrechten van de administratie Buitenlands Beleid staat in voor het opstellen van de verslagen over de kinderrechten.

In 2005 werd het jaarverslag van de Vlaamse regering over de kinderrechten in partnerlanden aan het Parlement bezorgd. Tevens werd meegewerkt aan het jaarverslag van de Regering over de kinderrechten in Vlaanderen.

Ten slotte werd een bijdrage geleverd aan het nieuwe Jeugdbeleidsplan 2005-2009 waarin kinderrechten zijn opgenomen.

Acties 2006

In het kader van de verscheidene conventies waarvan België en/of Vlaanderen lid zijn, zal Vlaanderen zorgvuldig meewerken aan de nationale en andere rapporteringen inzake mensenrechten in het algemeen, maar ook inzake vrouwen-, jeugd- en kinderrechten.

Er zal uitvoering gegeven worden aan het nieuwe Jeugdbeleidsplan 2005-2009. Het kindeffectrapport zal als integraal hoofdstuk opgenomen worden in het jaarlijkse rapport van het jeugdbeleidsplan.

3.9. Detacheringen en stages bij multilaterale organisaties

Stand van zaken 2005

Sinds 2001 financiert de Vlaamse regering stages voor jonge Vlamingen bij multilaterale organisaties. Op 24 juli 2001 keurde de Vlaamse regering het 'reglement houdende de toekenning van een financiële tegemoetkoming voor een stage bij multilaterale organisaties' goed. Dit reglement laat toe dat Vlaamse studenten of jong afgestudeerden die een stageplaats bemachtigen bij de OESO, de UNESCO, de Wereldgezondheidsorganisatie, de Internationale Arbeidsorganisatie of de Raad van Europa, een financiële ondersteuning krijgen.

Tussen 01 september 2004 en 31 augustus 2005 zijn 18 Vlaamse jongeren een multilaterale stage begonnen. Acht van hen bij de UNESCO, vijf bij de Internationale Arbeidsorganisatie, drie bij de Raad van Europa, één bij de OESO en één bij de Wereldgezondheidsorganisatie. Het totaalbedrag voor deze 18 individuele financiële tegemoetkomingen (zoals maximaal begroot) bedraagt 141.928 euro.

Gezien het succes van het stagefinancieringsprogramma werd beslist om hiermee door te gaan en het "reglement houdende de toekenning van een financiële tegemoetkoming voor een stage bij multilaterale organisaties" aan te passen en te verbeteren, onder meer op basis van de commentaren verkregen van oud-stagiairs. Zo werd bijvoorbeeld de selectie van internationale organisaties uitgebreid. Het nieuwe stagefinancieringsprogramma werd dit jaar door de Vlaamse regering goedgekeurd.

Eén Vlaams ambtenaar (afdeling Wervingen en Personeelsbewegingen) werd voor twee jaar gedetacheerd naar de Raad van Europa en nog één Vlaams ambtenaar (afdeling buitenlands beleid binnen Europa) werd voor zeven maanden gedetacheerd naar de UNESCO.

Acties 2006

Het nieuwe stagefinancieringsprogramma dat in 2005 door de Vlaamse regering werd goedgekeurd zal van toepassing zijn vanaf 2006.

In 2006 worden geen detacheringen voorzien.

4. Organisatie en instrumenten van het Vlaams Buitenlands Beleid

4.1. Nieuwe organisatiestructuur

De Vlaamse overheid wil vlot kunnen inspelen op de noden van de samenleving en streeft daarom naar een resultaatgerichte werking, een performante organisatiestructuur en een klantgerichte dienstverlening aan de bevolking. Om nog transparanter en slagvaardiger op te treden werd in 2000 een grootscheeps vernieuwingsproces opgezet onder de noemer Beter Bestuurlijk Beleid (BBB). Na een voorbereidingstraject waarin het conceptuele werk werd gedaan, de juridische basis werd gelegd en de nodige veranderingstrajecten werden opgezet, start in 2006 de implementatiefase.

Acties 2006

Het jaar 2006 zal voor de Vlaamse overheid dan ook een belangrijke mijlpaal worden. Vanaf 1 januari vervangen immers 13 beleidsdomeinen de huidige structuren en maken een eind aan de opsplitsing tussen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse openbare instellingen en de Vlaamse wetenschappelijke instellingen. Elk beleidsdomein vormt een logisch samenhangend geheel dat ook voor de burger duidelijk en transparant is. Binnen ieder beleidsdomein wordt een beleidsondersteunend departement en één of meerdere beleidsuitvoerende agentschappen opgericht.

Beleidsdomein buitenlands beleid, buitenlandse handel, internationale samenwerking en toerisme

Het beleidsveld buitenlands beleid wordt ondergebracht in het beleidsdomein buitenlands beleid, buitenlandse handel, internationale samenwerking en toerisme. Conform de principes van Beter Bestuurlijk Beleid worden voor buitenlands beleid (net als voor de andere beleidsvelden) de taken verdeeld tussen een beleidsondersteunende en beleidsuitvoerende entiteit. De beleidsondersteunende entiteit adviseert de minister op het vlak van strategische planning, beleidsvoorbereiding, aansturing van de beleidsuitvoering en beleidsevaluatie voor alle beleidsvelden binnen het beleidsdomein. De beleidsuitvoerende entiteit verzorgt de beleidsuitvoerende taken specifiek voor het beleidsveld buitenlands beleid. Beide entiteiten in het departement worden ondergebracht. De beleidsuitvoerende entiteit wordt vanwege de beperkte kritische massa en de nauwe relatie met het politieke niveau dus niet verzelfstandigd in een agentschap zoals dit wel het geval is voor de beleidsvelden buitenlandse handel (Vlaams agentschap voor Internationaal Ondernemen), internationale samenwerking (Vlaams agentschap voor Internationale Samenwerking) en toerisme (Toerisme Vlaanderen).

Binnen het nieuwe beleidsdomein zal ook een beleidsraad worden opgericht waarin de betrokken ministers de grote beleidslijnen en de toekomstige uitdagingen bespreken met de leidend ambtenaren van de departementen en de agentschappen. Dit forum geeft uitdrukking aan de nauwe relatie die tussen het ambtelijke en politieke niveau wordt nagestreefd.

Voor adviesverlening inzake strategische beleidsvraagstukken wordt een strategische adviesraad opgericht. Dit orgaan zal advies verlenen aan de beleidsverantwoordelijken over de lange

termijnopties en grote krachtlijnen van de verschillende beleidsvelden binnen het beleidsdomein. In 2006 wordt over dit decreet gestemd in het Vlaams Parlement.

Met deze nieuwe organisatiestructuur worden alle beleidsvelden die betrekking hebben op het internationale optreden van Vlaanderen onder één beleidsdomein gebracht. Hierdoor wordt de coherentie van het internationale optreden van Vlaanderen bevorderd. Bovendien zorgt het samenbrengen van het internationale beleid voor een kruisbestuiving tussen de beleidsvelden waardoor het mogelijk wordt Vlaanderen beter te positioneren in Europa en in de wereld.

4.2. Internationale vertegenwoordiging

Stand van zaken 2005

In het kader van de voorbereiding van de omvorming van de administratie Buitenlands Beleid en de integratie met andere diensten, worden de bestaande synergieën tussen de verschillende diensten binnen de Vlaamse Vertegenwoordigingen in het buitenland verder uitgebouwd en geoptimaliseerd. Zo kunnen de Vlaamse Vertegenwoordigingen hun rol als één geïntegreerd aanspreekpunt in het partnerland voluit uitspelen.

Met de federale overheid werd afgesproken over te gaan tot een evaluatie en een herziening van de samenwerkingsakkoorden met betrekking tot de vertegenwoordigers van de Vlaamse regering en de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers in het buitenland. De onderhandelingen hierover vinden plaats in het najaar van 2005.

Met een inventarisering van de verschillende statuten van de onderscheiden Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland werd een aanvang genomen, dit met het oog op een meer omvattende benadering en uniformisering.

Acties 2006

Mede naar aanleiding van de start van het nieuwe ministerie zullen begin 2006 de verschillende vertegenwoordigers in het buitenland in Brussel worden bijeengebracht voor Vlaamse diplomatieke dagen.

De inventarisering en analyse van de verschillende statuten van de onderscheiden Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland moeten in een grotere harmonisering van deze statuten of onderdelen daarvan uitmonden.

In de loop van 2006 zullen met de federale overheid nieuwe samenwerkingsakkoorden m.b.t. de vertegenwoordigers van de Vlaamse regering en de Vlaamse Economische Vertegenwoordigingen worden gesloten.

De officiële vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de VN wordt door middel van de accreditering van de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Washington bij de Verenigde Naties in New York versterkt.

4.3. Communicatie en promotie

Stand van zaken 2005

Communicatie

Met het oog op de verruiming van het draagvlak voor het Vlaams buitenlands beleid werd de Vlaamse burger en het middenveld over de inspanningen en realisaties van het Vlaams buitenlands beleid geïnformeerd. Een belangrijk instrument hierbij is de webstek www.vlaanderen.be/internationaal. Deze webstek werd in 2005 inhoudelijk verder uitgebouwd met doelgroepgeoriënteerde informatie (o.a. over Vlaanderen in de Europese Unie, de samenwerking met internationale organisaties, de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, de wapenexport).

Overkoepelende visuele identiteit

De Vlaamse regering gaf mij eind 2004 de opdracht om, in samenspraak met de andere betrokken actoren van de Vlaamse regering en het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, concrete acties uit te werken voor de afstemming en coördinatie van een geïntegreerd *corporate* communicatiemodel voor alle internationale communicatie van de Vlaamse overheid. Dit werd concreet vertaald door de oprichting van een gemengde werkgroep “corporate identiteit”, waarin vertegenwoordigers zetelen van de kabinetten van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en van de minister-president, de administratie Buitenlands Beleid, de administratie Kanselarij en Voorlichting, VLAM, Export Vlaanderen, DIV en Toerisme Vlaanderen. In 2005 startte een gespecialiseerd bureau met de strategische begeleiding van het traject.

Promotiebeleid

In 2005 werd een nieuwe algemene brochure over Vlaanderen ontwikkeld. In verschillende talen wordt hierin de meest actuele informatie over Vlaanderen (economie, cultuur, onderwijs, politiek, ...) van buitenlandse doelgroepen ter beschikking gesteld.

Internationale Prijs

In 2005 ontwikkelde ik het idee van een Vlaamse Internationale Prijs. Deze geldelijke prijs zal ik uitreiken uit aan een buitenlandse persoonlijkheid die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor de democratie binnen zijn natie en/of de culturele rechten van een bepaald volk. Deze persoonlijkheid is bij voorkeur iemand met een intellectuele uitstraling en een zekere renommee in eigen land of daarbuiten. Het kan gaan om iemand uit de politiek, maar ook uit de wereld van de journalistiek, de kunst, de wetenschap.

De activiteit vindt jaarlijks plaats in een locatie met het nodige prestige, in aanwezigheid van vertegenwoordigers uit de politieke, diplomatieke, economische, publicistische en wetenschappelijke wereld. Ook de internationale gemeenschap, aanwezig in Brussel, wordt in het bijzonder aangesproken.

Acties 2006

Naast de bestaande Engelstalige website www.flanders.be, zal er een volwaardige Franstalige en Duitstalige versie worden ontwikkeld. In 2006 zal dit communicatiekanaal aldus in vier talen beschikbaar zijn.

De Vlaamse overheid communiceert en informeert niet enkel over de eigen activiteiten op het vlak van buitenlands beleid, maar wenst eveneens een herkenbaar en positief imago in het buitenland op te bouwen. Een noodzakelijke voorwaarde om herkend te worden in het buitenland is het uitbouwen van een herkenbare visuele identiteit voor Vlaanderen in alle internationale communicatie van de Vlaamse overheid.

In het najaar 2005 zal de communicatieve positionering van Vlaanderen in het buitenland uitgewerkt worden. Hierbij zal een nieuw logo en hieraan aangepaste huisstijl ontwikkeld worden voor verschillende toepassingen of communicatiedragers. In 2006 worden het logo en de nieuwe huisstijl geïmplementeerd.

Eind 2005 zal een uitgebreide CD-rom over Vlaanderen voorhanden zijn. Op een bondige en objectieve wijze wordt hierin informatie verstrekt over alle aspecten van Vlaanderen die voor een buitenlands publiek interessant zijn.

In 2006 zullen we onderzoek doen naar de mogelijkheid om te werken met een soort “ereconsuls” van Vlaanderen in het buitenland.

4.4. Vlamingen in de Wereld

Acties 2006

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid, gaat vanaf 1 januari 2006 een samenwerkingsovereenkomst aan met de Stichting van Openbaar Nut “Vlamingen in de Wereld” (VIW). Deze stichting staat in voor het opbouwen van een netwerk tussen Vlaanderen en uitgeweken Vlamingen enerzijds en tussen deze Vlamingen in het buitenland onderling anderzijds. VIW werkt mee aan de verspreiding van het positieve imago van Vlaanderen.

Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

---

LIJST VAN ACRONIEMEN

BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
BLEU	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
C7A	Zeven Wetgevende Assemblees
DAAD	Deutscher Akademischer Austausch Dienst
DIV	Dienst Investeren Vlaanderen
ENA	Ecole Nationale de l'Administration
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
NEPAD	New Partnership for Africa's Development
NGO's	Niet-Gouvernementele Organisaties
O&O	onderzoek en ontwikkeling
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
REGLEG	Europees samenwerkingsverband van regio's met wetgevende bevoegdheden
SADC	Southern African Development Community
UNESCO	Organisatie van de VN voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
VAIO	Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen
VIW	Vlamingen in de Wereld
VN	Verenigde Naties
VUC	Vlaamse UNESCO-commissie
WTO	Wereldhandelsorganisatie